

Győri Ítéltábla

Pf.III.20.152/2022/7/I.

A Győri Ítéltábla a Dr. Orosz Krisztina Ügyvédi Iroda (Cím12, eljáró ügyvéd: dr. Orosz Krisztina) által képviselt Felperes1 (Cím1) I.r., Felperes2 (Cím1) II.r. és Felperes3 (Cím1) III. r. felpereseknek dr. Péchy Kristóf ügyvéd (Cím14) által képviselt Alperes1 (Cím2) alperes ellen sérelemdíj megfizetése és kártérítés megállapítása iránt a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatba tett perében 2022. június 13. napján 13.P.20.124/2019/114. szám alatt hozott ítélet ellen a felperesek részéről 115. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben, az alábbiak szerint megváltoztatja.

Az alperes által az I.r. felperesnek fizetendő sérelemdíj összegét 28.000.000 (huszonnyolcmillió) forintra,

a kártérítés összegét 25.600.714 (huszonötmillió-hatszázezer-hétszáztizennégy) forintra,

és ebből 1.906.000 (egymillió-kilencszázhatyven) forint után 2018. április 16. napjától,

2.460.000 (kettőmillió-négyszázhatyven) forint után 2021. június 16. napjától,

1.344.000 (egymillió-háromszáznegyvennégyezer) forint után 2019. augusztus 31. napjától,

1.176.000 (egymillió-egyszázhatyvenhatyven) forint után 2022. április 16. napjától,

1.842.000 (egymillió-nyolcszáznegyvenkettőezer) forint után 2017. március 29. napjától,

996.000 (kilencszázkilencvenhatyven) forint után 2018. április 1. napjától,

5.898.000 (ötmillió-nyolcszázkilencvennyolcezer) forint után 2020. február 23. napjától,

8.044.000 (nyolcmillió-negyvennégyezer) forint után 2022. április 16. napjától,

166.500 (egyszázhatvanhatezer-ötszáz) forint után 2021. április 16. napjától,

215.000 (kettőszáztizenötezer) forint után 2019. április 19. napjától,

301.600 (háromszázegyezer-hatszáz) forint után 2020. november 1. napjától,

255.000 (kettőszázötvenötezer) forint után 2022. július 16. napjától,

225.053 (kettőszázhuszonötezer-ötvenhárom) forint után 2018. március 17. napjától,

38.364 (harmincnyolcezer-háromszázhatvannégy) forint után 2018. március 17. napjától,

96.800 (kilencvenhatezer-nyolcszáz) forint után 2018. október 31. napjától,

180.400 (egyszáznyolcvanezer-négyszáz) forint után 2021. június 16. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Az alperes által az I.r. felperesnek havonta előre, minden hónap 10. napjáig fizetendő járadék összegét összesen 524.433 (ötszázhuszonnégyezer-négyszázharminchárom) forintra felemeli, a járadékfizetési kötelezettség kezdő időpontját 2023. március 1. napjában határozza meg.

Az alperes által a II.r. felperesnek fizetendő sérelemdíj összegét 8.000.000 (nyolcmillió) forintra,

a kártérítés összegét 5.841.861 (hatmillió-nyolcszáznegyvenegyezer-nyolcszázhatvanegy) forintra, és ebből

417.600 (négyháztizenhétezer-hatszáz) forint után 2017. január 4. napjától,

264.000 (kettőszázhatvannégyezer) forint után 2017. április 16. napjától,

1.921.326 (egymillió-kilencszázhuszonegyezer-háromszázhuszonhat) forint után 2017. március 27. napjától,

66.700 (hatvanhatezer-hétszáz) forint után 2018. június 16. napjától,

274.056 (kettőszázhetvennégyezer-ötvenhat) forint után 2018. szeptember 30. napjától,

468.179 (négy százhatvannyolcezer-egyszázhetvenkilenc) forint után 2021. június 16. napjától,

240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint után 2017. január 1. napjától,

2.190.000 (kettőmillió-egyszázkilencvenezer) forint után 2020. március 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Az alperes által az II.r. felperesnek havonta előre, minden hónap 10. napjáig fizetendő járadék összegét 41.419 (negyvenegyezer-négyszázötvenkilenc) forintra felemeli, a járadékfizetési kötelezettség kezdő időpontját 2023. március 1. napjában határozza meg.

Az alperes által a III.r. felperesnek fizetendő sérelemdíj összegét 5.000.000 (ötmillió) forintra,

a kártérítés összegét 6.408.035 (hatmillió-négyszáznyolcezer-harmincöt) forintra, és ebből

6.355.546 (hatmillió-háromszázötvenötezer-ötszáznegyvenhat) forint után 2020. június 1. napjától,

52.489 (ötvenkettőezer-négyszáznyolcvankilenc) forint után 2016. október 27. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Az alperes által a III.r. felperesnek havonta előre, minden hónap 10. napjáig fizetendő járadék összegét 43.044 (negyvenháromezer-negyvennégy) forintra felemeli, a járadékfizetési kötelezettség kezdő időpontját 2023. március 1. napjában határozza meg.

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit a fentieket meghaladóan helybenhagyja.

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltségviselésre irányuló rendelkezéseit mellőzi.

A II.r. felperes 130.000 (egyszázharmincezer) forint, a III.r. felperes 10.000 forint, míg az alperes 1.160.000 (egymillió-egyszázhatvenezer) forint feljegyzett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére köteles az állam javára.

Az ezt meghaladóan feljegyzett 200.000 (kettőszázezer) forint elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli.

A II.r. felperes 75.300 (hetvenötezer-háromszáz) forint, a III.r. felperes 14.331 (tizennégyezer-háromszázharmincegy) forint, az alperes pedig 480.000 (négy száznyolcvanezer) forint feljegyzett szakértői díjat köteles megfizetni az Államnak az elsőfokú bíróság gazdasági hivatala felhívására. Az ezt meghaladóan feljegyzett 40.700 (negyvenezer-hétszáz) forint szakértői díjat az állam viseli.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni az I.r. felperesnek 1.690.000 (egymillió-hatszázkilencvenezer) forint, a II.r. felperesnek 305.000 (háromszázötezer) forint, a III.r. felperesnek pedig 571.500 (ötszázhetvenegyezer-ötszáz) forint elsőfokú perköltséget.

A II.r. felperes 312.500 (háromszáztizenkettőezer-ötszáz) forint, a III.r. felperes 31.500 (harmincegyezer-ötszáz) forint, az alperes pedig 1.590.000 (egymillió-ötszázkilencvenezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket köteles megfizetni az állam javára.

Az ezt meghaladóan feljegyzett 566.000 (ötszázhatvanhatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Köteles megfizetni az alperes az államnak 71.500 (hetvenegyezer-ötszáz) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Köteles megfizetni az alperes 15 napon belül az I.r. felperesnek 266.000 (kettőszázhatvanhatezer) forint, a II.r. felperesnek 4.000 (négyezer) forint, a III.r. felperesnek pedig 81.000 (nyolcvanegyezer) forint másodfokú perköltséget.

A felek a fentieket meghaladóan maguk kötelesek viselni az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket.

Tájékoztatja az ítéltábla a feleket, hogy az állam javára fizetendő eljárási illetéket a fizetésre kötelezett fél az adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül köteles megfizetni.

Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

I.

[1] A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás szerint a I-II-III.r. felperesek 2016. augusztus 26-án közlekedési balesetet szenvedtek.

[2] A Csongrádi Járásbíróság – a Szegedi Törvényszék 2.Bf.1430/2019/13. számú határozatával jogerőre emelkedett - 2.B.83/2018. számú ítéletével a balesetet okozó gépjármű vezetőjének büntetőjogi felelősségét közúti baleset okozásának vétsége miatt megállapította.

- [3] Az alperes a balesetet okozó gépjármű felelősségbiztosítója.
- [4] A baleset következtében az akkor 3 és fél hónapos I.r. felperesnél agyzúzódás, kétoldali keményburok és lágyagyhártya alatti vérzés, diffúz hipoxiás agysérülés, valamint kétoldali üvegtesti vérzés következett be.
- [5] A II. rendű felperes a jobb oldali keresztcsont-csípőcsonti ízületi ficamot, mindkét oldalon csípőlapátok és a csípő ízületi vápák szilánkos törését, az ülőcsont törését és a jobb oldali boka törését szenvedte el.
- [6] A III. rendű felperesnek a balesettel összefüggésben testi sérülése nem keletkezett, azonban a gyermeke és a térd balesetből eredő súlyos egészségromlása, és ebből következően reá háruló többletterhek betegségi szintet elérő tüneteiről szorongásos-depresszív állapotot idéztek elő nála.
- [7] Az I.r. felperesnél a balesetben elszenvedett sérüléseinek maradványállapotként súlyos látási, értelmi és mozgásszervi fogyatékoság, valamint epilepszia betegség alakult ki. Az egészségkárosodása 80 % feletti, állapotában érdemi javulás nem várható.
- [8] Az I.r. felperes a látását elvesztette, önállóan járni nem tud, a helyváltoztatásban segítségre szorul. Önellátásra, azaz önálló étkezésre, öltözködésre tisztálkodásra nem képes, az ételeket pépesítve fogyasztja. Nem szobatiszta, a hangutasításokra nem reagál, éber és szakaszosan alszik. Részben a fájdalmai, részben a teljes látáskárosodása miatt sokat sír, állandó testi közelségre van szüksége.
- [9] Halmozottan fogyatékos, folyamatos ellátást és felügyeletet igényel.
- [10] Az I.r. felperes gondozásához - a mindennapi tevékenységek mellett - a rendszeres fejlesztések (utazással, felkészítéssel együtt), az otthoni tornáztatás és a gyógyszerek beadása is hozzátartozik.
- [11] Az I.r. felperes tekintetében - a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján - 0-1 éves kora között az otthoni tornáztatásra, gyógyszer beadásra, hely- és helyzetváltoztatás segítésére átlagosan napi 2 óra többletgondozás volt indokolt.
- [12] Az 1-3 éves kora között az ételek pépesítése, az etetés, itatás, öltöztetés, tisztálkodás, speciális torna, gyógyszer beadás, hely- és helyzetváltoztatás segítése és az önálló játék hiánya miatt napi 6 óra többletgondozást igényelt.
- [13] Az I.r. felperes 3-5 éves kora között - a korábbiakban felsorolt tevékenységek mellett - további többletgondozásként a pelenkacsere és az ebből adódó öltöztetés merül fel, ezen tevékenységek együttesen napi 8 óra többletgondozást jelentenek az egészséges gyermekekhez viszonyítva.

[14] Az I.r. felperes 5 éves korát követően is napi 8 óra többletgondozást igényel figyelemmel arra, hogy a mindennapi élethez kapcsolódó valamennyi tevékenységben segítségre szorul (szakvélemény ad. 8. válasz).

[15] Az I.r. felperes a mozgásszervi állapota, az értelmi-, látás- és idegrendszeri károsodása, valamint az epilepszia betegsége miatt ténylegesen napi 24 órában nem hagyható magára. 3 éves koráig - az egészséges gyermekekhez viszonyítva – napi 4 óra, 3 éves korától kezdődően napi 6 óta többletfelügyeletet igényel (szakvélemény ad.8. válasz 79.o.).

[16] Az I.r. felperes a balesetből eredő állapotának következményeként gyógytorna kezelésekre szorult, és szorul a jövőben is. A kiegészítő orvosszakértői vélemény alapján a heti 5 gyógytorna, ezen belül heti 3 alkalom speciális Dévény-torna igénybevétele ajánlott. A gyógytornászok átlagos óradíja 5000 Ft/óra és 8000 Ft/óra között számítható (szakvélemény ad 5.válasz).

[17] Az állapotromlásának megakadályozásához az államilag támogatott heti 2 gyógytorna kezelés nem volt elegendő, így magánszolgáltatás igénybevétele is szükségessé vált.

[18] Az I.r. felperes havonta átlagosan 12 alkalommal vett és vesz részt gyógytornán, alkalmanként 5.000 forint költségen.

[19] A látásfejlesztő kezelések kiterjednek a látáshiány kompenzálása céljából az egyéb érzékszervek (tapintás, hallás, ízlelés) fejlesztésére is, ezért látásfejlesztő kezelések igénybevétele az I.r. felperes számára indokolt és szükséges (szakvélemény ad.7 válasz).

[20] Az I.r. felperes a társadalombiztosítás keretében nyújtott kezeléseken túlmenően 2016. november 1. napjától heti 2 alkalommal magánúton járt látásfejlesztő kezelésre, amelynek költsége alkalmanként 4.000 forint, havonta 32.000 forint volt.

[21] 2021. június 1. napjától kezdődően az I.r. felperes – a heti 2 alkalommal igénybe vett látásfejlesztő kezelés mellett – az Alapítvány1 által nyújtott látásfejlesztő kezelést is heti 1 alkalommal 6.000 forint költségért igénybe vette.

[22] A III. rendű felperes az I. rendű felperest 2016. november-december hónapban a kontrollvizsgálatok miatt Település1ről Település2re, majd 2017 januárjától Település2ről Település3re szállította.

[23] 2017 márciusától 2017 novemberéig mindösszesen 158 alkalommal vitték I. rendű felperest Település4be, Település5ra, illetve Település6ba gyógytornára és látásfejlesztési kezelésekre.

[24] Az I. rendű felperes az elszenvedett közlekedési balesetet következtében – az átlagos gyermekektől eltérően - 2,5 éves korát követően sem szobatiszta, őt pelenkázni kell, ami jelentős többletkiadást okoz. A közgyógyellátás napi 4 db pelenkát fedez, azonban az alapvető higiéniai szempontokat figyelembe véve, naponta további 6 db pelenka szükséges.

[25] A popsikrém (Bepanthen) átlagosan havi 2.300,-Ft-ba, a popsitörő átlagosan havi 2.000,-Ft-ba került.

[26] Az I. rendű felperes számára a gyermekülés használata a jogszabályok alapján a balesettől függetlenül kötelező.

[27] Az I. rendű felperes számára a baleset következtében több különböző gyógyszer használata indokolt, amelyek közül a C-vitamint (Cebion), a fájdalomcsillapítókat (Nurofen) és egyéb étrend kiegészítőket (Vigantol, Viburcol) a felperesek közgyógyellátáson kívül szerzik be átlagosan havi 6.000 Ft költségen.

[28] A II.r. felperest a baleset következtében 2016. október 27. napjáig kórházban ápták. Az elbocsátását követően 2017. március 15-ig ágyhoz kötött gondozásra szorult.

[29] A sérülései jelentős terhelési fájdalmak visszamaradásával gyógyultak, amelynek következtében súlyos járási nehezítettség, sántítás maradt vissza.

[30] A beszerzett igazságügyi szakértői vélemény értelmében a baleseti sérülései jelentős funkciókárosodás hátramaradásával gyógyultak. (csípőízületek fájdalmas korlátozottsága, ülőidegkárosodás, szárcapocsideg bénulás, jobb lábszáron érzékszavar, jobb boka mozgások beszűkülése).

[31] Nehéz fizikai munkára alkalmatlan, az alsó végtagokat fokozottan terhelő közepesen nehéz fizikai tevékenység elvégzésében is akadályozott. Könnyű fizikai tevékenységet 20 %-os többleterő kifejtéssel tud végezni. A II.r. felperes baleseti eredetű egészségkárosodása 48 %, amely 60 %-os baleseti eredetű munkaképesség csökkenésnek felel meg. A háztartási munkák elvégzésére korlátozottan képes.

[32] A II.r. felperes számára a gyógytorna, a fájdalomcsillapító és izomerősítő kezelések indokoltak. Az állapotában érdemi javulás nem várható.

[33] A II.r. felperesnél a balesettel összefüggésben súlyos depresszív állapot és poszttraumás stressz zavar alakult ki (szakvélemény ad. 24. válasz 95. oldal).

[34] A II.r. felperes a balesetet megelőzően viszonylagos anyagi és érzelmi biztonságban, kiegyensúlyozott, és teljes életet élt.

[35] A baleset következtében a korábbi életminősége jelentősen romlott, saját egészségi állapota és az I.r. felperes egészségkárosodásával járó többlet terhek az újabb gyermek vállalásának lehetőségétől is megfosztották.

[36] Állapotát a krónikus alváshiány, a fizikai fájdalmak, az életlehetőségek beszűkülése, szociális és családi kapcsolatainak terheltsége jellemzi.

[37] A II.r. felperes gondozási igénye 2016. október 27. és 2017. március 15. közötti időszakban 138 nap tekintetében merült fel, amely során napi 4 óra ápolás indokolt volt.

[38] A II.r. felperes az eredményesebb felépülése érdekében 2016. novembere és 2017. szeptembere között 141 alkalommal gyógytorna kezelést vett igénybe, kezdetben 2.500 forint, majd 4.000 forint/óradíj ellenében.

[39] A II.r. felperes a gyermeke megszületése előtt CAD koordinátorként dolgozott. A munkába állását 2016. október 21. napjától tervezte, a közlekedési baleset következtében azonban arra csak 2017. szeptember 1-től került sor.

[40] A II.r. felperes a közlekedési balesetben elszenvedett sérüléseivel összefüggésben számos fájdalomcsillapító, antidepresszáns, illetve vitamin kiegészítő gyógyszer szedésére szorul. Járásnehezítettsége miatt gyógycipőt visel.

[41] A III.r. felperes korábban kiegyensúlyozott, teljes élete a baleset következtében és gyermeke, valamint társa egészségkárosodása miatt drasztikus mértékben, gyökeresen megváltozott. Az I.r. felperes ápolásával, gondozásával kapcsolatos súlyos többlet terhek elsősorban rá nehezednek. A családi szerepek felcserélődtek, a háztartás vezetése, a mindennapos ügyek intézése, a családtagok ápolása a III.r. felperesre hárul.

[42] Az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a III.r. felperes a baleset következményeit nem tudta feldolgozni, az életbeli változásokhoz nem volt képes megfelelően alkalmazkodni. A baleset következtében kialakult akut stressz zavar konvertálódott egy tartósan fennálló betegségi szintet elérő tüneteiről szorongásos depresszív állapottá, amely a III.r. felperes életminőségének jelentős mérvű romlását eredményezte. A III.r. felperes pszichés állapotában érdemi változás nem várható. Gyógyszeres és pszichoterápiás kezelése indokoltá vált, azonban részben betegségbelátása hiánya, részben a mindennapos többletfeladatai miatt azt nem veszi igénybe.

[43] A III.r. felperes az I.r. felperesről történő gondoskodás érdekében kereső tevékenységét feladta. 2017. szeptember 1. napjától az egészségbiztosítás keretében a gyermekvállalás támogatására nyújtott pénzbeli ellátásokat vette igénybe, amelynek következtében jövedelemkiesése keletkezett.

[44] A III.r. felperes középiskolai tanárként dolgozott. A 2017. szeptember 1-jét megelőző 1 évben elért havi bruttó jövedelme 323.288 forint volt. A járulékmentes bruttó havi jövedelme 263.480 forint.

[45] A III.r. felperes 2017. szeptemberétől GYED-et, majd 2017. májusától GYES-t vett igénybe, emellett ápolási díjban, valamint emelt szintű családi pótlékban is részesült.

[46] A III.r. felperesnek a 2017. szeptember 1-től 2022. február 28-ig terjedő időre a – GYED, GYES, ápolási díj, valamint a családipótlék-különbözet levonásával megállapított - járulégmentes bruttó jövedelemkiesése 5.839.018 forint.

II.

[47] Az I.r. felperes a kereseti kérelmében összesen 50.000.000,- Ft sérelemdíjra tartott igényt, ezért az alperes által már teljesített 12.000.000,- forinton felül további 38.000.000,- Ft és 2016. augusztus 26-tól járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[48] Az I.r. felperes a gyógytorna kezelések költsége jogcímén kérte kötelezni az alperest a 2016. november 1 – 2019. szeptember 30. közötti időszakra 1.906.000 forint kártérítés, és ezen összeg után 2018. április 16-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint 2019. október 01-től havi 60.000,- forint járadék megfizetésére.

[49] Arra hivatkozott, hogy az I.r. felperes havi 12 alkalommal 5000.-Ft/óra díj ellenében vesz igénybe gyógytorna kezelést orvosszakértőileg indokoltan.

[50] Az I.r. felperes a látásfejlesztő kezelések költsége jogcímén 2016. november 1-től 2017. november 30-ig terjedő időszakra 456.000 forint, 2017. december 1. és 2021. május 31. közötti időszakra vonatkozóan 1.344.000 forint (42 hónapra havi 32.000.-Ft) lejárt járadékösszeg, és ezután 2019. augusztus 31. napjától járó törvényes késedelmi kamatok, valamint 2021. június 1. napjától havi 56.000 forint (heti 2 alkalom 4000.-Ft/óra díjért, és heti 1 alkalom 6000.-Ft díjért) járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[51] Az I.r. felperes gyermekfelügyelet jogcímén kérte kötelezni az alperest 2016. október 28. és 2017. szeptember 30. napja közötti időszakra vonatkozóan 3.968.000 forint lejárt járadékösszeg ennek a középátlagos időtől járó késedelmi kamata, valamint 2017. november 1. napjától kezdődően havi 320.000 forint járadék megfizetésére.

[52] Az I.r. felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest gondozási járadék jogcímén 2016. október 28. és 2018. november 6. közötti időszakra 4.434.000,- Ft lejárt járadékösszeg és ez után 2017. november 1. napjától járó törvényes késedelmi kamatok megfizetésére, valamint 2018. november 7-től 2021. május 31. közti időszakra 9.657.271,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2020. február 18-tól járó kamatai, továbbá 2021. június 1. napjától kezdődően havi 647.267,- Ft járadék megfizetésére.

[53] Az I.r. felperes a gondozás címén előterjesztett igényét a 2016. október 28. és 2018. november 6. között (az I.r. felperes két és fél éves koráig) napi 4 óra többletgondozás 1.000,- Ft-os óradíjjal számolt, valamint 4 óra többletfelügyelet 500,- Ft-os óradíjjal számolt,

összesen havi 182.500,- Ft összegében; valamint 2018. november 7-től (I.r. felperes két és fél éves korától) 2021. május 31-ig napi 8 óra többletgondozás 1.000,- Ft-os óradíjjal és további napi 4 óra többletfelügyelet 500,- Ft-os óradíjjal számolt havi 304.166,- Ft-os költségében; valamint 2021. június 1-től napi 8 óra gondozás 2.128,- Ft-os óradíjjal és további napi 4 óra többletfelügyelet 1.064,- Ft-os óradíjjal számolt havi 647.267,- Ft-os járadékában számította fel.

[54] Az I.r. felperes 2017. október 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan 144.000,- Ft összegű gyógyszerköltség és ennek 2018. szeptember 30. napjától járó kamatai iránti igényt, valamint a 2019. október 1. napjától kezdődően 6.000,- Ft összegű járadékigényt terjesztett elő.

[55] Az I.r. felperes pelenkázás költsége jogcímén 2018. november 7. napjától, az I.r. felperes 2,5 éves korától havi 20.000,- Ft járadékigényt terjesztett elő.

[56] Az I.r. felperes rezsitöbblet költség jogcímén 2016. október 21. és 2019. szeptember 30. között 710.000.-Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2018.április 11-től járó kamatai, valamint 2019. október 1-től havi 20.000.-Ft járadék megfizetését kérte figyelemmel arra, hogy a család a balesetből eredően a korábbiaknál lényegesen többet tartózkodik otthon.

[57] Az I.r. felperes közlekedési többletköltség I. jogcímén 2016 november 1. és 2017. november 30. között 226.883.- Ft kártérítés és 2018.március 17-től számított kamataira tartott igényt.

[58] Közlekedési többletköltség II. tétel alatt 2018.január 23. és 2019. augusztus 07. közötti időszakra 38.364.- forintot, 2017. december 01. és 2019 szeptember 30. között 96.800.-forintot igényelt, 2019.október 01. napjától havi 4.400.- forint járadékra tartott igényt.

[59] Az I.r. felperes az autósülés költsége jogcímén 175.824,- Ft-ot és ennek 2018. március 17. napjától járó törvényes késedelmi kamatát igényelte.

[60] A II.r. felperes a sérelemdíj iránti igényét saját egészségkárosodása jogán 15.000.000,- Ft-ban, a gyermekét (I.r. felperest) ért maradandó egészségkárosodással kapcsolatban bekövetkezett életvitelbeli változások és lelki megterhelések okán további 10.000.000,- Ft-ban, így összesen 25.000.000,- Ft-ban határozta meg. Így az alperes által megfizetett 10.000.000,- Ft-on túl, további 15.000.000,- Ft-ban és ennek 2016. augusztus 26-tól számított kamataiban jelölte meg követelését.

[61] A II.r. felperes gondozási költség jogcímén tartott igényt 453.600 forintra, és ezen összeg után 2017. január 4. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatra.

[62] Arra hivatkozott, hogy 2016. október 27. és 2017. március 15. közötti időszakban 138 napra, napi 4 órás időtartamra – a balesetből eredő egészségi állapota miatt - gondozót kellett igénybe vennie, aminek következtében összesen 588.000.- forint költsége

keletkezett. Ebből - az alperes által már teljesített - 134.400 forintot levonva érvényesítette a II.r. felperes a 453.600 forintos igényét.

[63] A II.r. felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest – 2016. november és 2017. szeptember közti időszakot érintően - 141 alkalommal 4000.- Ft/óra díjért igénybe vett gyógytorna összesen 528.000 forint költségének megfizetésére 2017. április 16-tól kezdődően.

[64] A II.r. felperes 2016. október 21. és 2017. augusztus 31. közötti időszak alapján 1.921.326.- Ft jövedelemkiesés és annak 2017. március 27-től járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest figyelemmel arra, hogy a gyermeke fél éves korát követően kívánt munkába állni, amelyre azonban a baleset miatt csak később került sor.

[65] A II.r. felperes a kereseti kérelmében háztartási kisegítő költsége jogcímén is kérte az alperes kötelezését – a 2016. november 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra - összesen 3.193.750 forint lejárt járadékösszeg és ez után 2018. április 16-tól járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére, valamint 2019. október 1. napjától havi 91.250 forint járadék megfizetésére.

[66] Arra hivatkozott, hogy a balesetet megelőzően a háztartási munkákat maga végezte, amelyre azonban a balesetből eredő maradványállapota miatt nem képes. Emiatt napi 3 óra időszükséglettel és 1000.-Ft/óra díjjal számolva havi 91.250 forint járadékra tartott igényt.

[67] A II.r. felperes azon gyógycipők 66.700,- Ft összegű ellenértékének, és 2018 június 16-tól járó kamatainak megtérítésére is igényt tartott, amelyeket a baleset miatt kialakult járásnehezítettsége miatt kényszerül viselni.

[68] A II.r. felperes gyógyszerköltség járadék címén a 2017. október 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan 274.056,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2018. szeptember 30-tól járó kamataira, valamint 2019. október 1. napjától havi 11.419,- Ft járadékra tartott igényt.

[69] A II.r. felperes rehabilitációs többletköltség címén 2017.október 01. napjától havi 4.000,- Ft-ot igényelt a víz alatti gyógytornával és az úszással kapcsolatosan felmerült költségei megtérítéseként, ugyanis - a maradványállapotára tekintettel - a víz alatti torna és az úszás az orvosszakértői vélemény szerint kifejezetten javallott.

[70] A III.r. felperes kereseti kérelme arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest - az ezen a címen kifizetett 5.000.000,- Ft-on túl – további 5.000.000,- Ft sérelemdíj és ennek 2016. augusztus 26-tól járó késedelmi kamatai megfizetésére.

[71] A III.r. felperes látogatási költség címén a 2016. augusztus 26. és 2016. október 28. közötti időszakra összesen 178.194,- Ft-ra tartott igényt, amely időszak alatt összesen 63 alkalommal tett látogatást Település3 re az I.r., II.r. felpereshez.

[72] 105.000,- Ft rezsi többletköltségre tartott igényt, figyelemmel arra, hogy I.r., II.r. felperesek a család egyik rokonának szegedi lakásában tartózkodtak az alatt a 3 hónapos időszak alatt, amikor az I.r. felperes idegsebészeti műtétje, a kontrollvizsgálatok és a gyógykezelések zajlottak.

[73] A III.r. felperes – a 2022. május 6-án kelt keresetváltóztatása alapján, a 108. számú előkészítő iratában foglalt számszaki levezetés szerint - jövedelempótló járadék címén 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. közötti időszakra vonatkozóan 6.573.580,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek középarányos időponttól, azaz 2019. november 30-tól járó törvényes késedelmi kamata, valamint 2022. március 1. napjától havi 43.044,- Ft járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[74] Az alperes az ellenkérelmében a sérelemdíj jogcímén már kifizetett összegeken felül az I-II-III.r. felperesek sérelemdíj iránti kereseti kérelmét elutasítani kérte. Utalt arra, hogy a peres eljárást megelőzően az I.r. felperes részére 12.000.000 forint, a II.r. felperesnek 10.000.000 forint, a III.r. felperesnek 5.000.000 forint kifizetést teljesített sérelemdíj jogcímén.

[75] Az alperes az I.r. felperes gyógytorna költség jogcímén előterjesztett igényét évi 250.000 forint összegben ismerte el, a társadalombiztosítás keretében igénybe vehető gyógytorna kezeléseket meghaladóan elutasítani kérte az igényt, mivel a fejlesztések eredményessége megkérdőjelezhető. A kárenyhítési kötelezettség alapján arra hivatkozott, hogy a gyógytorna feladatsorok otthon is elvégezhetők.

[76] A látásfejlesztő kezelések költségételt is elutasítani kérte arra hivatkozással, hogy azok a társadalombiztosítás keretében is igénybe vehetők, másrészt az I.r. felperes a látását elvesztette, ezért a látásfejlesztő kezelésektől érdemi javulás nem várható.

[77] A külső segítség igénybevételével felmerült gyermekfelügyelet költsége kártétel elutasításának indokaként egyrészt a bizonyítatlanságára hivatkozott, másrészt a párhuzamos igényérvényesítés kizártságára.

[78] A közlekedési többletköltség I. tételnél csak a társadalombiztosítás által finanszírozott gyógytorna kezelésekre és látásfejlesztésekre történő utazással kapcsolatos költségként ismerte el.

[79] A közlekedési többletköltség II. tételt teljes egészében elismerte.

[80] A közlekedési járadék címén igényelt havi 4.000 forint összegű járadékból 2019. október 1-től havi 2.888 forint járadékösszeget ismert el azzal, hogy a 2017. december 1-től 2019. szeptember 30. között felmerült lejárt járadék összegét 563.536 forintban nem vitatta.

[81] Hangsúlyozta, hogy a III.r. felperes az I.r. felperes gondozására tekintettel nem végzi a korábbi jövedelemszerző tevékenységét, amely tény a gondozási díj igény elbírálása körében sem hagyható figyelmen kívül.

[82] Az alperes álláspontja szerint az I.r. felperes életkorára tekintettel a többletgondoskodási igény napi 2 órában határozható meg. A nem szakápoló által nyújtott gondozási tevékenység vonatkozásában pedig mérlegeléssel legfeljebb a garantált bérminimum alapján számítható nettó órabér tekinthető kiindulási alapnak. Ennek figyelembevételével napi 2 óra többlettevékenység 800 forintos óradíjjal számolva napi 1.600 forint, havi átlagban 48.670 forint gondozási többletköltség számolható el az I.r. felperes javára. Ebből következően a lejárt járadék összege 1.182.400 forint, illetve 436.800 forintban fogadható el.

[83] Az I.r. felperes gyógyszerköltség iránti igényét havi 3.700 forintban ismerte el, azt meghaladóan elutasítani kérte.

[84] A pelenkázás többletköltsége címén érvényesített igényt havi 11.600 forintban fogadta el azzal, hogy nem vitatta napi 6 db többletpelenka 40 forintos darabáron történő elszámolását, amely havi 7.300 forint többletköltséget eredményez. A nedves törülköző többletköltségét 2.000 forintban, a Bepanten kenőcsét havi 2.300 forintban ismerte el.

[85] Az alperes a rezsitöbbletköltség jogcímén előterjesztett járadékigényt bizonyítatlanság okán kérte elutasítani. Vitatta, hogy az otthontartózkodásra tekintettel felmerülő rezsitöbbletköltség ténye köztudomású lenne. Állította, hogy a rezsitöbbletköltség összegszerű igazolására nem mellőzhető az összehasonlító adatok bemutatása és értékelése. A felperesi ingatlan jellemzőire tekintettel a havi 20.000 forintot járadék eltúlzott mértékű.

[86] A II.r. felperes által érvényesített gondozási többletköltséget elutasítani kérte. A gondozás indokoltságát a lábadozás első 30 napjára 4 órában, a gondozási szükségletet a későbbiekben napi 2 órában fogadta el azzal, hogy a gondozási költség óradíja 500 forint. A 138 napos gondozási időtartam szükségességét nem vitatta. Az ezen adatok alapulvételével járó összesen 168.000 forint összegű kártérítés 80%-a, azaz 134.400 forint megfizetésére tekintettel a kereseti kérelmet elutasítani kérte.

[87] Utalt arra, hogy a baleset bekövetkeztekor a II.r. alperes biztonsági öve nem volt becsatolt állapotban, valamint az autóban oldalra fordulva ült, emiatt a terhére 20 %-os károsulti közrehatás állapítható meg.

[88] Az alperes a II.r. felperes gyógytorna kezelés címén előterjesztett költségigényét elutasítani kérte. Az orvosi szempontból indokolt mennyiségű gyógytorna kezelésre a társadalombiztosító által finanszírozott keretben is lehetősége volt a II.r. felperesnek, ezért további térítés fejében igénybevett gyógytorna kezelés nem szükséges. Hivatkozott arra, hogy a II.r. felperes nem csatolt dokumentumot a gyógytorna díja kifizetésének igazolására, illetve a kezelést végző személyeket sem nevesítette. Az előírt gyógytorna gyakorlatok elvégzése sem igényli minden alkalommal gyógytornász közreműködését.

[89] Az alperes a jövedelemkiesés jogcímén II.r. felperes által érvényesített kárigény elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a II.r. felperes nem bizonyította, hogy 2016. október 21-től szándékozott munkába állni.

[90] A tervezett munkába állásának időpontját a munkáltató igazolása sem bizonyítja kétséget kizáróan. Nem igazolta azt sem, hogy az I.r. felperes elhelyezése érdekében a szükséges intézkedéseket megtette a tervezett munkába állása esetére. Kérte az alperes a károsulti közrehatás figyelembevételét is.

[91] Az alperes a gyógycipő költséget elutasítani kérte annak alapján, hogy az orvosi dokumentációból nem tűnik ki, hogy a II.r. felperes kizárólag gyógycipőt viselhet, így annak beszerzése a káreseménnyel összefüggésben felmerülő szükségszerű kiadás lenne. A kármegosztás alapján a költségtételt 53.368 forintban tartotta megállapíthatónak.

[92] A gyógyszerköltség járadék jogcímén előterjesztett igényt a fájdalomcsillapítók, a vitamin és nyomelem készítmények tekintetében – a 20 % - 80 % kármegosztás alkalmazása mellett – havi 5.700 forintban ismerte el, ezt meghaladóan az igény elutasítását kérte. A lejárt járadékigény tekintetében a felperes által megjelölt 274.056 forint összeget elismerte.

[93] A háztartási kisegítő járadék kártérítési tételt elutasítani kérte, egyrészt az igényérvényesítés párhuzamosságára tekintettel, másrészt arra hivatkozással, hogy a felperesek 56 m²-es lakása napi 3 óra háztartási munkát nem igényel, továbbá azt korábban is II-III.r. felperes közösen végezte, illetve könnyű és közepesen nehéz háztartási munkákat a II.r. felperes maga is el tudja látni.

[94] A rehabilitációs (úszás)többletköltség igényt teljes egészében elutasítani kérte azzal, hogy az uszoda rehabilitációs jelleggel történő igénybevétele és annak szükségessége nem igazolható.

[95] A III.r. felperes által érvényesített 178.194 forint látogatási többletköltséget arra hivatkozással kérte elutasítani, hogy a kárrendezési eljárás során a benyújtott nyugták alapján ezen a címen összesen 309.464 forint összegben teljesített kifizetést.

[96] A 105.000 forint rezsiköltség tekintetében a benyújtott számlák alapján az alperes az igényt 52.489 forint tekintetében elismerte, azt meghaladóan elutasítani kérte.

[97] Az alperes az ellenkérelmében a III.r. felperes jövedelempótló járadék jogcímén előterjesztett igényének jogalapját nem vitatta. Az alperes kifejtette, hogy a III.r. felperes teljes időráfordítással - a jövedelemszerző tevékenység helyett - az I.r. felperesről otthon gondoskodott, ezért az ezzel összefüggésben felmerülő anyagi veszteségei – azok összecszerúségének megfelelő igazolása mellett – kompenzálандók.

[98] Az I.r. felperesről történő gondoskodással kapcsolatos igények, és a gyermekfelügyeleti többletkiadások, illetve a II.r. felperes háztartási kisegítő igénye

együttesen megalapozottan nem érvényesíthetők, mivel azonos anyagi természetű veszteségek, ez pedig a vagyoni károk többszörös érvényesítését jelentené.

[99] Kifejtette, hogy a III.r. felperes jövedelemveszteségének kompenzálásával és az I.r. felperes gondozási többlétszükségletének körében elismert járadékfizetéssel az I.r. felperes egészségi állapotára figyelemmel szükséges többletgondoskodási és többletfelügyeleti költségek maradéktalanul kompenzálódtak.

[100] A III.r. felperes jövedelemvesztesége számítása körében hangsúlyozta, hogy az alapösszegű családi pótlék, és az emelt összegű családi pótlék különbözetének a III.r. felperesi jövedelemveszteség meghatározása során történő beszámítása indokolt. Hangsúlyozta, hogy az emelt összegű családi pótlék a gyermek baleset következtében kialakult egészségkárosodásra tekintettel járó, a gyermek nevelésével járó költségekhez történő hozzájárulásként értékelendő, ezért a jövedelemveszteség meghatározása során történő számításba vétele indokolt.

[101] Az alperes hivatkozott arra, hogy az 1/2006.(V.22.) Pk véleményből nem vonható le az a következtetés, hogy az alperes kötelezésére nettó összegben nem kerülhet sor.

[102] Megalapozatlan a III.r.felperes azon álláspontja, hogy a nettó összeg megfizetésére való kötelezés esetén a biztosítók a nettó összegből vonják le az adóhatóság felé fizetendő személyi jövedelemadó összegét. Amennyiben tehát az alperes marasztalása a károsultnak fizetendő nettó összegre vonatkozik, úgy a biztosító ezen összeg levonások nélküli kifizetésére köteles. Az alperes hivatkozott a Ptk. 6:528. § (3) bekezdésében foglaltakra, miszerint a jövedelemkiesés számításának alapja a balesetet megelőzően elért 1 éves jövedelem, ennek alapján (111. számú irat) az átlag jövedelemveszteség kiszámításához irányadó bázisjövedelem a havi bruttó 313.413 forint, amely alapján a havi nettó összeg 208.420 forintban állapítható meg.

III.

[103] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezéssel támadott, kijavított ítéletében - kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül I.r. felperesnek 8.000.000,- Ft sérelemdíjat.

[104] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I.r. felperesnek 2.938.217,- tőkeösszeget és ebből

[105] 655.000,- Ft után 2018. április 16. napjától,

[106] 225.053,- Ft után 2018. március 17. napjától,

[107] 38.364,- Ft után 2018. március 17. napjától,

[108] 96.800,- Ft után 2018. október 31. napjától,

[109] 1.182.400,- Ft után 2017. november 1. napjától,

[110] 436.800,- Ft után 2019. április 19. napjától,

[111] 88.800,- Ft után 2018. szeptember 30. napjától,

[112] 215.000,- Ft után 2019. április 19. napjától a kifizetés napjáig járó Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) 6:48.§ (1) bekezdés szerinti középarányos késedelmi kamatát.

[113] A bíróság kötelezte az alperest, hogy 2019. október 1. napjától fizessen meg a I.r. felperesnek havonta előre, minden hónap 10. napjáig havi 128.370,- Ft összegű járadékot.

[114] A bíróság kötelezte az alperest, hogy 2021. június 1. napjától fizessen meg az I.r. felperesnek havonta előre, minden hónap 10. napjáig havi 24.000,- Ft összegű járadékot.

[115] Ezt meghaladóan az I.r. felperes keresetét elutasította.

[116] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II.r. felperesnek 3.000.000,-Ft sérelemdíjat.

[117] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II.r. felperesnek 482.356,- Ft tőkeösszeget és ebből

[118] 141.600,- Ft után 2017. január 4. napjától,

[119] 66.700,- Ft után 2018. június 16. napjától,

[120] 274.056,- Ft után 2018. szeptember 30. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti középarányos késedelmi kamatát.

[121] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II.r. felperesnek 2019. október 1. napjától havonta előre, minden hónap 10. napjáig havi 11.419,- Ft összegű járadékot.

[122] Ezt meghaladóan a II.r. felperes keresetét elutasította.

[123] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a III.r. felperesnek 3.000.000,- Ft sérelemdíjat.

[124] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a III.r. felperesnek nettó 4.376.421,- Ft tőkeösszeget és ennek 2019. november 30. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk. 6:48. § (1) bekezdés szerinti középárányos késedelmi kamatát.

[125] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a III.r. felperesnek 52.489,- Ft tőkeösszeget és ennek 2016. október 27. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk. 6:48. § (1) bekezdés szerinti középárányos késedelmi kamatát.

[126] A bíróság kötelezte az alperest, hogy 2022. március 1. napjától fizessen a III.r. felperesnek havonta előre, minden hónap 10. napjáig, havi nettó 43.044,- Ft összegű járadékot.

[127] Ezt meghaladóan a III. rendű felperes keresetét elutasította.

[128] Kimondta, hogy a járadékfizetésre kötelező rendelkezések előzetesen végrehajthatók.

[129] Kötelezte a törvényszék a II.r. felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 350.000,- Ft eljárási illetéket.

[130] Kötelezte a törvényszék a III.r. felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 200.000,- Ft eljárási illetéket.

[131] Kötelezte a törvényszék az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 650.000,- Ft eljárási illetéket, azzal, hogy az I.r. felperes teljes személyes költségmentessége következtében 300.000,- Ft összegű illeték az állam terhén marad.

[132] Kötelezte a törvényszék a II.r. felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 122.066,- Ft állam által előlegezett szakértői díjat.

[133] Kötelezte a törvényszék a III.r. felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 122.066,- Ft állam által előlegezett szakértői díjat.

[134] Megállapította, hogy az I.r. felperes teljes személyes költségmentessége következtében 122.067,- Ft összegű állam által előlegezett szakértői díj az állam terhén marad.

[135] Kötelezte a törvényszék az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 244.132,- Ft szakértői díjat.

[136] Megállapította, hogy a peres felek a per során felmerült egyéb költségeiket maguk viselik.

[137] Az elsőfokú bíróság az I.r. felperes sérelemdíj iránti igényét - az alperes által a peres eljárást megelőzően megfizetett 12.000.000 forinton felül - további 8.000.000 forint (összesen 20.000.000 forint erejéig) ítélte megalapozottnak a jelenlegi ár- és értékviszonyok figyelembevételével.

[138] A sérelemdíj összegének meghatározása során értékelte, hogy az I.r. felperes balesetből eredő, csecsemőkorban elszenvedett sérülései lényegében a teljes fizikális, érzelmi és egzisztenciális életlehetőségeitől megfosztották őt. A továbbiakban halmozottan hátrányos helyzetben, önálló létre képtelenül, jelentős fizikai fájdalmak elviselésével, látásvesztéssel, és mozgáskorlátozottan kell élnie. Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy az állapotában érdemi javulás az életkor előrehaladtával, és a kezelések eredményeként nem zárható ki.

[139] Az elsőfokú bíróság a gyógytorna költség megfizetése iránti kereseti kérelmet csak a számlával igazolt - 2018. szeptember elejétől 2019. szeptember végéig tartó időszakban felmerült -655.000 forint költség, valamint 2019. október 1. napjától havi 60.000 forint összegű járadék tekintetében ítélte megalapozottnak.

[140] Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a társadalombiztosítás által támogatott heti 2 gyógytorna csak az I.r. felperes egészségi állapota fenntartására elegendő, a központi idegrendszeri károsodást elszenvedett gyermek fejlesztésére azonban a heti 5 alkalom indokolt – amelyből 3 a speciális Dévény torna – függetlenül attól, hogy a fejlesztés hatásai a jövőre nézve jelenleg még nem láthatók előre.

[141] Az alperes érvelésével szemben akként foglalt állást, hogy a látásvesztett, és súlyosan mozgáskorlátozott gyermekkel a szülők által otthon végeztetett feladatsorok nem helyettesíthetik a gyógytornász által szakszerűen végzett kezeléseket.

[142] A járadékigényt havi 12 alkalom alapulvételével, 5000.- Ft/óra díjjal kalkulálta.

[143] Kifejtette azonban az elsőfokú bíróság, hogy a vagyoni kártérítés körében csak azok a kiadások fogadhatók el, amelyek tényleges igénybevételét és költségét az I.r. felperes számlával igazolta. Ennek alapján az elsőfokú bíróság az I.r. felperes költségigényét 655.000.- forint erejéig, a gyógytornász csatolt számláival alátámasztott összegben ítélte megalapozottnak.

[144] Az elsőfokú bíróság a beszerzett orvosszakértői vélemény alapján elfogadta, hogy az I.r. felperes mindkét szemére megvakult, számára a látásfejlesztés – amely a látás hiányában az egyéb érzékszervek fejlesztésére is irányul – jelenleg, és a jövőben is indokolt.

[145] Az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a begyakorolt feladatsorok beteg általi otthoni elvégzése nem helyettesítheti a speciális tiflopedagógus által végzett kezeléseket.

[146] A törvényszék azonban csak az Alapítvány1 által kiállított, 2021. június 1. napjától rendelkezésre álló számlákkal igazolt kiadásokat fogadta el, és ez alapján kötelezte

az alperest, hogy fizessen meg I.r. felperes részére 2021. június 1. napjától havonta 24.000 forint összegű járadékot.

[147] A korábbi időszakra érvényesített lejárt összegeket, valamint a 2021. június 1-től fizetendő járadékigény havi 32.000.- Ft összegű részét bizonyítottság hiányában elutasította.

[148] Az elsőfokú bíróság a gyermekfelügyelet jogcímén előterjesztett kereseti kérelmet teljes egészében elutasította. Az indokolása szerint az I.r. felperes a gyermekfelügyelő igénybevételének megtörténtét és az ezzel felmerült költséget nem igazolta.

[149] Az elsőfokú bíróság kifejtette az egyes kereseti kérelmek párhuzamosságával kapcsolatos álláspontját: az egyes kárigények átfedésben vannak egymással, azaz a III.r. felperes a saját jogán igényelt és a bíróság által megítélt jövedelempótló járadékigényének érvényesítése mellett az azonos tartalmú tevékenységek, így az I.r. felperes felügyelete, ellátása és gondozása körében további igényérvényesítésre megalapozottan nem kerülhet sor.

[150] Az elsőfokú bíróság a többletgondozási költségigényt - az alperes elismerésén túli, azaz 2016. október 28-tól havi 48.670.-Ft (napi 2 órában 800.-Ft/óra díj) összeget meghaladóan - arra hivatkozással utasította el, hogy a III.r. felperes a jövedelemszerző tevékenységét kifejezetten az I.r. felperes állapota miatt, annak ellátása érdekében adta fel, amelyre tekintettel saját jogon jövedelempótló járadék igényt érvényesített, melyet a bíróság alaposnak talált. Emiatt az I.r. felperes felügyelete ellátása, gondozása körében további igény érvényesítésére nem kerülhet sor.

[151] A keresetek párhuzamosságára, és a fenti igények közti átfedésre vonatkozó érvelésen túl az elsőfokú bíróság ezen igényt azon az alapon utasította el, hogy a gondozás többletköltség vonzatát, azaz a felmerülés szükségességét, tartamát, költségét az I.r. felperes nem igazolta.

[152] Az elsőfokú bíróság a gyógyszerköltség igényt az orvosszakértői vélemény alapján, illetve az alperes elismerésére tekintettel 2017. október 1-től havi 3.700,- Ft összegben ítélte megalapozottnak.

[153] A gyógyszerjáradék lejárt összegét pedig 24 hónap vonatkozásában 88.800.- Ft (24x3.700,- Ft) összegben fogadta el.

[154] Az elsőfokú bíróság - az alperes elismerése alapján – a pelenkázás költsége jogcímén a kereseti kérelmet 2018. november 7-től kezdődően havi 11.600.- összegben ítélte megalapozottnak azzal, hogy a 2018. november 7. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan 215.000,- Ft összegű lejárt járadékot állapított meg. Az alperes által nem vitatott havi 11.600,- Ft pelenkázási költségéből 7.300,- Ft a pelenka költsége (napi 6 darab többletpelenka 40,- Ft/db), 2.000,- Ft a nedves törülköző és 2.300,- Ft a popsikrém költsége.

[155] Az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy a társadalombiztosítás keretében igénybe vehető napi 4 darab pelenkán felül az I.r. felperes mozgáskorlátozottsága miatt naponta további 6 darab pelenkát használ el. Az alperes által megjelölt költségszámítást a törvényszék azért fogadta el, mert az I.r. felperes a nagyobb méretű és magasabb árkategóriájú pelenka használatát számlával nem igazolta.

[156] Az elsőfokú bíróság a közlekedési többletköltség I. tétel alatt a 2016. november 1. és 2017. november 30. közötti időszakra 225.053,- Ft és ennek 2018. március 17-től járó kamatait ítélte megalapozottnak.

[157] A közlekedési többletköltség II. tétel alatt 2018. január 23. és 2019. augusztus 17-i kontrollvizsgálatokkal kapcsolatos költséget az alperes elismerésére tekintettel 38.364,- Ft-ban és ennek 2018. március 17-től járó kamatában fogadta el.

[158] Az elsőfokú bíróság a 2017. december 1. és 2019. szeptember 30. napja közötti időszakra vonatkozóan igényelt 96.800,- Ft összegű lejárt közlekedési többletköltség és ennek 2018. október 31-től járó késedelmi kamatai, valamint 2019. október 1-jétől járó havi 4.400,- Ft összegű járadék tekintetében is helyt adott a kereseti kérelemnek, mivel igazoltnak tekintette azokat a gyógytorna- és látásfejlesztési kezeléseket, amelyekre eljutva ezek a közlekedési kiadások felmerültek.

[159] Az elsőfokú bíróság az I.r. felperes rezsitöbblet költség igényét azért utasította el, mivel nem igazolt, hogy a káresemény bekövetkeztének hiányában a felperesek milyen életmódot folytattak volna, illetve érték volna-e el megtakarítást a jelen helyzethez képest.

[160] A törvényszék utalt arra, hogy a részletes fogyasztási mennyiség és rezsiköltség változás kimutatás sem szolgált volna bizonyítékként a rezsitöbblet költség megállapítására.

[161] Az elsőfokú bíróság arra is hivatkozott, hogy a rezsikiadás nem az I.r. felperesnél jelentkezik, így az igénye ez okból sem megalapozott.

[162] Az elsőfokú bíróság az autósülés költsége kártételt azért utasította el, mivel az I.r. felperes életkorából és magasságából adódóan a II.-III. r felperesek a káresemény nélkül is kötelesek lettek volna a gyermekbiztonsági követelményeknek eleget tenni, és a gyermeket autósülésben szállítani. Emellett a II.-III.r. felperesek nem jelöltek meg olyan gyerekülés funkciót, ami az I.r. felperesnek a baleset folytán előállt állapota miatt tette volna indokolttá a szokásosnál magasabb árkategóriájú autós gyerekülés beszerzését. Nem igazolták továbbá a megvásárolt ülés speciális funkcióit sem, amely nélkülözhetetlen a mozgásában korlátozott I.r. felperes biztonságos szállításához.

[163] Az elsőfokú bíróság a II.r. felperes sérelemdíj iránti kereseti kérelmét - az alperes által ezen a jogcímen korábban már teljesített 10.000.000,- Ft-on túl további - 3.000.000,- Ft erejéig ítélte megalapozottnak.

[164] A törvényszék a II.r. felperes kereseti kérelmének jogalapja körében kifejtette, hogy a biztonsági öv hiánya, mint károsulti közrehatás a sérelemdíj összegének meghatározása során figyelmen kívül marad, illetve a vagyoni károk esetében erre hivatkozással kármegosztás sem alkalmazható. A II.r. felperes személyi sérülései ugyanis a biztonsági öv használatától függetlenül következtek be. A törvényszék kitért arra, hogy a normál ülőpozíciótól eltérően, a gyermeke felé forduló testhelyzet sem értékelhető a II.r. felperes jogellenes, felróható magatartásának.

[165] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összege meghatározása során figyelembe vette, hogy a II.r. felperes baleseti sérülései jelentős funkciókárosodás hátramaradásával gyógyultak, állandósult fájdalmak kísérik, baleseti eredetű egészségkárosodása 48 %, ami 60%-os baleseti eredetű munkaképesség csökkenésnek felel meg. Az állapotában érdemi javulás nem várható. A fizikai tünetek mellett a balesettel összefüggésben súlyos depresszív állapot, és poszttraumás stresszszavar alakult ki nála.

[166] A II.r. felperes korábban kiegyensúlyozott érzelmi és anyagi biztonságban zajló élete teljes egészében megváltozott. Az I.r. felperes gondozásából eredő anyagi és lelki többletterhek mellett, valamint saját fizikális és lelki állapota miatt az újabb gyermek vállalására nincs lehetősége. A baleseti maradvány állapota a II.r. felperest az élet minden területén (munkavégzés, háztartás szabadidős tevékenységek, szociális kapcsolatok) hátrányosan befolyásolják.

[167] Az elsőfokú bíróság a II.r. felperes gondozási költség jogcímén érvényesített kárigénye tekintetében abból indult ki, hogy a gondozás indokoltságát az orvosszakértői vélemény alátámasztotta. Mivel a II.r. felperes nem csatolta a betegápoló (külső személy) megbízását és az annak költségét igazoló dokumentumot, illetve nem bizonyította az általa állított 1.500.- Ft, illetve 1.000 Ft óradíjak összegét, ezért az elsőfokú bíróság az alperes számítását fogadta el.

[168] Az elsőfokú bíróság - az alperes által elismert - 500 forintos gondozási óradíjjal számolva azt állapította meg, hogy 138 napra vonatkozóan napi 4 órás ápolással 276.000.- forintos gondozási költség merült fel, amelyből a már teljesített 134.400 forintot levonva, az elsőfokú bíróság a II.r. felperes igényét 141.600 forintban ítélte megalapozottnak.

[169] Az elsőfokú bíróság a II.r. felperes gyógytorna kezelések költsége iránti igényét arra hivatkozással utasította el, hogy a társadalombiztosítás által finanszírozott keretben is lehetősége lett volna annak igénybevételére. Emellett okirati bizonyítékok hiányában nem látta igazoltnak a gyógytornák igénybevételét, így annak összecszerúsége kérdésében sem tudott állást foglalni.

[170] A II.r. felperes jövedelemveszteség megtérítése iránti kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság azért ítélte alaptalannak, mivel megítélése szerint a II.r. felperes kétséget kizáró módon nem igazolta, hogy az I.r. felperes féléves korától, pontosan mely időponttól, milyen munkakörben és milyen munkarendben állt volna munkába.

[171] Az elsőfokú bíróság a háztartási kisegítő költsége tételt megalapozatlannak ítélte, mivel a III.r. felperes munkaviszonyból származó keresőtevékenységet nem folytat, otthon tartózkodik, ezért az I.r. felperes gondozása, felügyelete mellett a háztartási munkák megfelelő időbeosztással, - a baleset előtti helyzettel egyezően – alkalomszerű családi segítséggel elvégezhetők. A III.r. felperes részére az I.r. felperes ellátására tekintettel megítélt jövedelempótló járadék a háztartás rendben tartására is kellő fedezetet nyújt.

[172] Az elsőfokú bíróság a II.r. felperesnek gyógycipő jogcímén előterjesztett 66.700,- Ft összegű igényét – a mozgáskorlátozottságára tekintettel - megalapozottnak ítélte.

[173] A II.r. felperes gyógyszerköltség járadék címén a 2017. október 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan 274.056,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2018. szeptember 30-tól járó kamataira, valamint 2019. október 1. napjától havi 11.419,- Ft járadékra tartott igényt.

[174] A II.r. felperes gyógyszerköltség címén előterjesztett 11.419,- Ft-os járadékösszeg igénye csak minimálisan tért el az orvosszakértői véleményben foglaltaktól, ezért az elsőfokú bíróság az alperest ennek megfizetésére kötelezte a kereseti kérelemben foglaltak szerint.

[175] Az elsőfokú bíróság a rehabilitációs többletköltség címén előterjesztett kereseti kérelmet elutasította, mivel a II.r. felperes ennek rendszeres igénybevételét, és az ezzel kapcsolatos tényleges kiadásait nem igazolta, erre vonatkozó bizonylatot nem csatolt.

[176] Az elsőfokú bíróság a III.r. felperes javára megítélt sérelemdíj összegét a jelenlegi ár- és értékviszonyok figyelembevételével elsődlegesen az I.r. felperes nagyfokú össz-szervezeti egészségkárosodására figyelemmel és ennek folytán a III.r. felperesnél jelentkező pszichés és fizikális terhekre is tekintettel – a már megfizetett 5.000.000,- Ft-ra figyelemmel további - 3.000.000,- Ft-ban állapította meg.

[177] Kifejtette, hogy a III.r. felperes a balesetet megelőzően viszonylagos egzisztenciális, szociális és érzelmi biztonságban élt. A baleset azonban ezekből az életkörülményekből, és a korábbi kiegyensúlyozott családi életéből kiszakította, amely negatív életvitelbéli változásokhoz nem tudott megfelelően alkalmazkodni, a baleset következményeit nem tudta feldolgozni,

[178] Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a III.r. felperesnél a baleset következtében kialakult akut stressz zavar konvertálódott egy tartósan fennálló, betegségi szintet elérő tüneteiről szóló szorongásos depresszív állapotba, ennek ellenére azonban a pszichiátriai kezelést visszautasította.

[179] Az elsőfokú bíróság a III.r. felperes látogatási költség jogcímén előterjesztett igényét érintően megállapította, hogy azt az alperes a kárrendezési eljárás során már megfizette, ezért ebben a körben a keresetet elutasította.

[180] Az I.r., II.r. felperesek által 3 hónapig használt szegedi lakás tekintetében az alperes a felperes rezsiköltségigényét 52.489,- Ft összegben elismerte, ezért az elsőfokú bíróság ebben az összegben marasztalta az alperest. Az ezt meghaladó 52.511,- Ft erejéig a keresetet bizonyítottság hiányában utasította el.

[181] Az elsőfokú bíróság a jövedelempótló járadék számítása során - az alperes 111. számú beadványában megjelölt számítását elfogadva - a III.r. felperes balesetet/károsodást megelőző egy évben elért havi átlagjövedelmét bruttó 313.413,- Ft-ban (nettó 208.420.-Ft-ban) állapította meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a III.r. felperes nem vezette le tételesen és nem bizonyította, hogy miért a 108. beadványban megjelölt járulékmentes bruttó havi 263.480.- Ft bázisjövedelmet tekinti irányadónak.

[182] Az elsőfokú bíróság a kártérítés összegét nettó összegben határozta meg.

[183] Az elsőfokú bíróság elfogadta az alperes azon érvelését, hogy a havi bázisjövedelem alapulvételével 2017. szeptember 1-től megállapított elmaradt jövedelem – a III.r. felperes által igénybe vett GYES-sel, ápolási díjjal, és GYOD-dal csökkentett - összegéből levonni szükséges az alapösszegű családipótlék (12.200,- Ft) és az emelt összegű családi pótlék (23.300,- Ft) havi 11.100,- Ft-os különbözetét.

[184] A fentiek szerinti számszaki levezetés alapján az elsőfokú bíróság nettó 4.376.421,- Ft lejárt járadékösszeg és 2022. június 1. napjától nettó 43.044,- Ft havi járadék III.r. felperes javára való megfizetésére kötelezte az alperest.

[185] Az elsőfokú bíróság - a fentiekben kifejtettek alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint marasztalta az alperest az I.-II.-III.r. felperesek javára megítélt sérelemdíjak, és vagyoni kártérítés összegében.

IV.

[186] Az I.r. felperes a fellebbezésében - a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján - az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte a sérelemdíj, a gyógytorna kezelések költsége, a látásfejlesztő kezelések költsége, a gyermekfelügyelet, a gondozás, a pelenka költsége, a rezsitöbblet költség, valamint az autósülés címén előterjesztett kártérítési tételek tekintetében a kereseti kérelemben foglaltak szerint.

[187] A másodlagos kérelme - a Pp. 381. §-a alapján - az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat meghozatala utasítására irányult az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalása mellett.

[188] Az I.r. felperes a fellebbezésében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 38.000.000 forint sérelemdíj, és ezen összeg után 2016. augusztus 26-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

[189] Az elsőfokú bíróság az alperes által a peres eljárásban megelőzően megfizetett 12.000.000 forinton felül további 8.000.000 forint erejéig ítélte megalapozottnak a kereseti kérelmet azzal, hogy – kamatok nélkül - a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapulvételével határozta meg a sérelemdíj összesen 20.000.000 forintos összegét.

[190] Az I.r. felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében, a Ptk. 6:522. §-ában, a Ptk. 6:532. § és 6:534. § (1) bekezdésében, valamint a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[191] Az I.r. felperes kiemelte, hogy a baleset 3 hónapos korában érte, emiatt sokkal jelentősebb hátrány érte az általa elszenvedett maradandó sérülések következtében, mintha ugyanez a baleset idősebb korában következett volna be. Utalt arra, hogy a jogsértés bekövetkezését, és a sérelem súlyát akkor is az általános társadalmi mérték szerint kell értékelni, amennyiben a sérült személy állapotából eredően nem képes felfogni annak súlyát és mértékét (Legf. Bír. Pf.III.20.343/1982., BH. 1990.1.15.).

[192] Az álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem megfelelően mérlegelte az életkorából és halmozottan fogyatékos állapotából adódó, és az orvosszakértői vélemény által alátámasztott speciális, különösen súlyos helyzetét, emiatt az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege jelentősen alatta marad a hasonló tényállású esetekben megítélt összegeknek (Kúria Pfv.III.21.417/2017/9., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.062/2019/4.).

[193] Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege – különösen a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapulvételével - méltatlanul alacsony.

[194] Tévesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy az I.r. felperes állapotában javulás nem zárható ki, ezt ugyanis a szakvélemény 2. pontja cáfolja. Rögzíti, hogy a károsodások súlyossága miatt az I.r. felperes állapotában érdemi javulás nem várható, az I.r. felperes várhatóan élete végéig az élet minden területén segítsége szorul.

[195] Az I.r. felperes a fellebbezésében a 2016. november 1. – 2019. szeptember 30. közötti időszakra eső gyógytorna kezelések 1.906.000 forint költsége, és ezen összeg után 2018. április 16-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[196] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a gyógytorna kezelések költségét csak 655.000.- forint, valamint 2019. október 1. napjától járó havi 60.000 forint járadék mértékében ítélte megalapozottnak.

[197] Az elsőfokú bíróság ítélete azonban e körben is sérti a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdés c) pontját, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy tévesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy a vagyoni kár fogalmi körébe csak a számlákkal igazolt gyógytorna kezelések költségei vonhatók, és az ezen felüli igény alaptalan.

[198] Az I.r. felperes álláspontja szerint a számla, vagy a nyugta hiánya – azon túl, hogy neki fel nem róható okból nem áll rendelkezésére – nem eredményezheti a szabad bizonyítás, és a teljes kártérítés elvének sérülését, különösen tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok (a szakértő szakvéleménye, a perben beszerzett orvosszakértői vélemény, és tanú2, tanú1 tanúk vallomásai) egyöntetűen azt igazolják, hogy a gyógytorna indokolt volt, azt az I.r. felperes igénybe is vette. Az I.r. felperes alapvető, elemi érdeke volt a társadalombiztosítás által finanszírozott kezeléseken felüli gyógytorna igénybevétele, és ezt bizonyíthatóan az I.r. felperes meg is tette.

[199] Az I.r. felperes kitért arra, hogy az elszámolható gyógytorna óradíjak meghatározására nem csak a 2018. szeptember hónaptól rendelkezésre álló számlák, hanem az orvosszakértői vélemény azon megállapítása is alkalmas, miszerint a gyógytornászok átlagos óradíja 5-8.000 forint között változik (szakvélemény ad.5.pont). A felperesi álláspontot támasztja alá a Kúria Pfv.20.875/2019/6. számú, valamint a Kúria Pfv.21.975/2016/5. számú döntése.

[200] Kitért a fellebbezés arra is, hogy a 2018. szeptember elejétől 2019. szeptember végéig tartó időszakban az I.r. felperes számlával igazolt költsége az ítéletben megállapított 655.000 forint helyett összesen 750.000 forint.

[201] Hivatkozott az I.r. felperes arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak a gyógytorna kezeléssel és annak költségével kapcsolatosan kifejtett álláspontja nem áll összhangban az általa a közlekedési többletköltség körében kifejtett indokolással. Az elsőfokú bíróság ugyanis megalapozottnak találta az I.r. felperes 2017. november 30-ig megjelölt gyógytorna és látásfejlesztő kezelésekhöz kapcsolódó utazási költségigényét, ugyanakkor magának a gyógytornának a költségét - a tételes számlák hiányában – annak ellenére utasította el, hogy a szakértői véleményre támaszkodva elfogadta mind a Dévény-torna, mind a látásfejlesztő kezelések szükségességét heti 5 alkalommal.

[202] Az I.r. felperes a látásfejlesztő kezelések költsége jogcímén 2016. november 1-től 2017. november 30-ig 456.000 forint, valamint 2017. december 1-től 2021. május 31-ig (42 hónapra havi 32.000.-Ft) összesen 1.344.000 forint lejárt járadékösszeg, és ezután a középátlagos időponttól 2019. augusztus 31. napjától járó törvényes késedelmi kamat, valamint 2021. június 1. napjától havi 56.000 forint járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[203] Az I.r. felperes állította, hogy az elsőfokú bíróság tévedett abban, hogy csak az Alapítvány1 által kiállított, 2021. június 1. napjától rendelkezésre álló számlákkal igazolt kiadásokat fogadta el, és ez alapján kötelezte az alperest, hogy fizessen meg I.r. felperes részére 2021. június 1. napjától havonta 24.000 forint összegű járadékot.

[204] Ismételten hivatkozott az I.r. felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása következtelen, mivel a látásfejlesztő kezelésekhöz kapcsolódó utazási költséget megalapozottnak ítélte, ugyanakkor magát a látásfejlesztő kezelések költségét elutasította.

[205] Az I.r. felperes - a gyógytorna kezelések költsége tekintetében kifejtettekkel egyezően -hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet ezen költségtétel tekintetében is sérti a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdés c) pontjában, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltakat, ugyanis a számla hiánya nem eredményezheti a szabad bizonyítás és a teljes kártérítés elvének sérülését. Az orvosszakértői vélemény, a szakértő6 szakvéleménye, valamint tanú2 és tanú1 tanúk vallomásai is alátámasztották, hogy az I.r. felperes a látásfejlesztést az általa megjelölt mértékben igénybe vette, annak indokoltságához nem fért kétség, az irányadó óradíjak tekintetében pedig a szakvélemény ad.7. pontjában rögzíti, hogy a tiflopedagógus óradíja átlagosan 5.000 forint.

[206] Mindezen adatok és bizonyítékok együttes mérlegelésével a látásfejlesztések korábbi időszakban felmerült költségei megállapíthatók.

[207] Az I.r. felperes – külső segítő igénybevételével felmerült - gyermekfelügyelet járadéka jogcímén 2017. október 1. és 2019. szeptember 30. napja közötti időszakra vonatkozóan 7.680.000 forint lejárt járadékösszeg és ez után a középátlagos időtől (2018. szeptember 30-tól) a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamat, valamint 2019. október 1. napjától kezdődően havi 320.000 forint járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[208] A fellebbezésében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a gyermekfelügyelet címén előterjesztett kereseti kérelmet – az igénybevétel megtörténte és költsége igazolása hiányában, valamint a párhuzamos igényérvényesítéssel kapcsolatos álláspontja miatt - tévesen utasította el.

[209] Az I.r. felperes - az egyes kereseti kérelmek párhuzamosságával kapcsolatosan - kifejtette, hogy a jövedelemkiesés és a gondozási költség, valamint a háztartási kisegítés költsége egyaránt vagyoni kártérítési igény, azonban azok ténybeli és jogi alapja egymástól elkülönül. A jövedelemkiesés az elmaradt haszon körébe vonható, míg a gondozás és a háztartási kisegítés költségei (akár többlet humán erő ráfordítás formájában is) az indokolt költség és kiadás kategóriájába tartoznak, amely a károsultat ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges.

[210] Az I.r. felperes álláspontja szerint az átfedést kizárja jelen esetben az is, hogy az egyes igények nem ugyanazon felperesnél merülnek fel. A fenti álláspontot támasztja alá a Kúria Pfv.20.893/2021/7. számú, Pfv.III.20.953/2014/6. számú eseti döntése, valamint a Győri Ítéltábla Pf.20.290/2017/8. számú határozata is.

[211] Kiemelte az I.r. felperes, hogy a többletgondozás nem napi 8 órára, és nem pusztán a munkanapokra korlátozódik, hanem hétvégén, ünnepnapokon is el kel látni azt, illetve táppénz és fizetett szabadság sem illeti meg a szülőket. Az I.r. felperes 6 hónapos, de legkésőbb 3 éves korától bölcsődébe, óvodába járhatott volna, ahol a napi 6-8 órát tölthetne, amely alatt felügyelete megoldott volna. Ezen körülményeket az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a gyermek felügyelet iránti kereseti kérelmet elutasító döntése meghozatalánál.

[212] Az I.r. felperes hivatkozott tanú2 és tanú1 tanúvallomására, valamint az orvosszakértői véleményre, amely egyaránt alátámasztotta, hogy az I.r. felperesnek 24 órás

felügyeletre, és az életkorához képest napi 8 óra többletgondozásra van szüksége. Ez olyan fokú helytállást követel meg a szülőktől, ami tőlük nem elvárható és nem is kivitelezhető. A szakvélemény szerint az egészséges gyermekhez képest az I.r. felperes 3 éves koráig átlagosan napi 4 óra, 3 éves korától és jelenleg is napi 6 óra többletfelügyeletet igényel.

[213] Az I.r. felperes azzal is érvelt, hogy a gyermekfelügyelet és gondozás általa igényelt összege nem csak a III.r. felperes édesapa által elvégzett gondozási feladatok ellenértékét kompenzálja, hanem a II.r. felperesre is hárulnak többletgondozási feladatok.

[214] Az I.r. felperes másodlagosan fenntartotta azon álláspontját is, hogy legfeljebb csak a III.r. felperesnek megfizetni rendelt költségpótló járadékösszeg havi 20 napra és napi 8 órára eső része vehető figyelembe az I.r. felperes részére járó gondozási, gyermekfelügyeleti díj meghatározásakor.

[215] Az I.r. felperes fellebbezése arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest többletgondozási járadék jogcímen 2016. október 28. és 2018. november 6. közötti időszakra 4.434.000,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2017. november 1. napjától járó törvényes késedelmi kamata, valamint 2018. november 7-től 2021. május 31. közti időszakra 9.657.271,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2020. február 18-tól járó kamata, valamint 2021. június 1. napjától kezdődően havi 647.267,- Ft járadék megfizetésére.

[216] Az I.r. felperes a gondozás címén előterjesztett igényét akként kalkulálta, hogy a 2016. október 28. és 2018. november 6. közötti időre (az I.r. felperes két és fél éves koráig) napi 4 óra többletgondozás 1.000,- Ft-os óradíjjal számolt, valamint 4 óra többletfelügyelet 500,- Ft-os óradíjjal számolt, összesen havi 182.500,- Ft összegét számította fel; valamint 2018. november 7-től (az I.r. felperes két és fél éves korától) 2021. május 31-ig napi 8 óra többletgondozás 1.000,- Ft-os óradíjjal és további napi 4 óra többletfelügyelet 500,- Ft-os óradíjjal számolt havi 304.166,- Ft-os költségét számította fel; továbbá 2021. június 1-től napi 8 óra gondozás 2.128,- Ft-os óradíjjal és további napi 4 óra többletfelügyelet 1.064,- Ft-os óradíjjal számolt havi 647.267,- Ft-os költségét számította fel.

[217] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság - az alperes 2016. október 28. napjától kezdődően 48.670,- Ft/hó összegű elismerésén túl - a többletgondozási költségigényt a III.r. felperes jövedelemkiesése párhuzamos érvényesítése miatt, valamint a gondozás többletköltsége igazolásának hiányában utasította el.

[218] Az elsőfokú bíróság ítélete azonban e körben is sérti a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdés c) pontját, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését is.

[219] Az I.r. felperes - a párhuzamos igényérvényesítés kérdésében - ismételten hivatkozott a gyermekfelügyelet költségigénye tételénél általa korábban kifejtettekre.

[220] Számos eseti döntésre hivatkozással kifejtette, hogy a gondozási igény megalapozottságához nem szükséges a többletköltség felmerülésének vagy külső szolgáltató igénybevételének az igazolása, hanem elegendő a gondozási igény szükségességének és tényleges elvégzésének a bizonyítása. A gondozási munka értéket képvisel, melynek

ellenértékét a károkozó akkor is köteles a károsult javára megtéríteni, ha azt a hozzátartozók ingyenesen végezték. Ez esetben ugyanis a munkát a családtag legfeljebb a károsulttal szemben fennálló családi kötelezettségére tekintettel végzi ingyenesen, de nyilvánvalóan nem a károkozót kívánja a kártérítési kötelezettsége alól mentesíteni.

[221] A vagyoni kárigény elbírálásánál a szakosodott intézmények díjának 75%-a, illetőleg a ténylegesen kialakult piaci viszonyok vehetők figyelembe (Legf.Bír. Pfv.III. 20.556/2007/4. Kúria Pfv.III. 20.133/2017/6. Győri Ítéltábla Pf.I.20.293/2011/6.).

[222] A többletgondozás és a többletfelügyelet indokoltsága és a tényleges igénybevételének napi 24 órás szükségessége tekintetében idézte az orvosszakértői vélemény releváns megállapításait (szakvélemény ad.8. válasz).

[223] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a gondozási óradíjak körében alaptalanul nem fogadta el a Bt1 árjegyzékét (Győri Ítéltábla Pf.III.20.078/2021/13/I.).

[224] Az I.r. felperes pelenkázás költsége jogcímén kérte, hogy a bíróság 2019. október 1. napjától kezdődően havi 20.000,- Ft járadék megfizetésére kötelezze az alperest.

[225] Az elsőfokú bíróság az alperes elismerése alapján ítélte megalapozottnak a kereseti kérelmet havi 11.600,- Ft járadék, valamint a 2018. november 7. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozó 215.000,- Ft összegű lejárt járadék tekintetében.

[226] Az I.r. felperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete e körben is sérti a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdés c) pontját, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését is. A vagyoni kár fogalmi körébe ugyanis nemcsak a számlákkal igazolt költségek tartoznak, azok indokoltsága és felmerülése egyéb bizonyítékkal is igazolható.

[227] Az elsőfokú bíróság tévesen fogadta el az alperes költségszámítását azon az alapon, hogy az I.r. felperes a nagyobb méretű és magasabb árkategóriájú pelenka használatát számlával nem igazolta.

[228] A törvényszék nem vette figyelembe az I.r. felperes által csatolt 2021. augusztus 26-án kelt rehabilitációs lapot, amely tartalmazza a Magics Baby Soft 5 nadrágpelenkára a szakorvosi javaslatot, továbbá a 2021. november 18-án kelt ambuláns lapot, amely a nagyobb méretű Magics Easy Soft 6 pelenkára vonatkozik, valamint a Magics Easy Soft Junior 5 pelenkára vonatkozó 49,53 Ft/db árat feltüntető vásárlási számlát.

[229] A fentiekből következően nyilvánvaló, hogy az I.r. felperes a növekedése miatt a magasabb árkategóriájú, nagyobb méretű terméket kényszerül megvásárolni.

[230] Az I.r. felperes rezsitöbblet költség jogcímén kérte kötelezni az alperest 2016. október 21. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan 710.000,- Ft lejárt

járadékösszeg, és ennek 2018. április 11-től járó a törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2019. október 1. napjától havi 20.000,- Ft járadék megfizetésére.

[231] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdésének c) pontjában foglaltakat, valamint a Pp. 279. § (1), (3) bekezdésében foglaltakat is megsértette, ugyanis nemcsak szakértői vélemény és a rezsizámlák alapján dönthető el a fenti követelés indokoltsága.

[232] Az I.r. felperes bölcsődébe, óvodába, iskolába nem jár, a kezelések kivételével minden idejét otthon tölti a szülőkkel. Az pedig köztudomású tény, hogy a folyamatos otthontartózkodás magasabb fogyasztást jelent ahhoz a helyzethez képest, mint amikor a családtagok napi 8-10 órát munkahelyen, illetve oktatási intézményben tartózkodnak. Az otthontartózkodás miatt a villamosenergiával működő eszközök, berendezések többtelehasználata, a többtelefűtési költségek felmerülése rezsitöbbletet indukál. Hivatkozott az általános kártérítés megállapításának lehetőségére is.

[233] Az I.r. felperes az autósülés költsége jogcímén 175.824,- Ft-ot és ennek 2018. március 17. napjától járó törvényes késedelmi kamatára tartott igényt.

[234] A felperesek az orvosszakértői véleményre utalva hangsúlyozták, hogy az I.r. felperes önálló helyzetváltoztatásra nem képes, önállóan ülni is csak W alakban tud. Ez önmagában feltételezi, hogy az I.r. felperesnek speciális funkciókkal ellátott, magasabb árkategóriájú gyermekülés beszerzése szükséges.

[235] A II.r. felperes a fellebbezésében elsődlegesen a sérelemdíj, a gondozás, a gyógytorna kezelések költsége, a jövedelemkiesés, a háztartási kisegítő költsége, valamint a rehabilitációs többletköltség címén előterjesztett kártételek tekintetében kérte az ítélet kereseti kérelemben foglaltak szerinti megváltoztatását.

[236] A másodlagos kérelme a Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására irányult az alperes perköltségben marasztalása mellett.

[237] Kifogásolta, hogy a sérelemdíj iránti igényét az elsőfokú bíróság - az alperes által korábban teljesített 10.000.000,- Ft sérelemdíjon túl – csak további 3.000.000,- Ft erejéig ítélte megalapozottnak.

[238] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a biztonsági öv bekapcsolásának hiánya miatt a vagyoni károk esetében kármegosztás nem alkalmazható, illetve a biztonsági öv hiánya a sérelemdíj összegének meghatározása során is figyelmen kívül marad. A II.r. felperesnek járó sérelemdíj mértékét azonban az elsőfokú bíróság indokolatlanul alacsony összegben állapította meg.

[239] A II.r. felperes az orvosszakértői vélemény releváns megállapításait idézve, valamint tanúl tanúvallomására utalva hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság azokat nem értékelte kellő súllyal.

[240] A szakvélemény kitért arra, hogy a II.r. felperes baleseti sérülései jelentős funkciókárosodás hátramaradásával gyógyultak, állandósult fájdalmak kísérik, az állapotában érdemi javulás nem várható, az életkorral járó kopásos elváltozások nála hamarabb jelennek meg.

[241] A fizikai tünetek mellett a balesettel összefüggésben súlyos depresszív állapot és poszttraumás stressz-zavar alakult ki nála.

[242] A II.r. felperes azzal érvelt, hogy a baleset előtti kiegyensúlyozott, érzelmi és anyagi biztonságban zajló élete teljes egészében megváltozott. A fizikális és lelki állapota, valamint az I.r. felperes gondozásából eredő anyagi és lelki többlet terhek mellett újabb gyermek vállalására nincs lehetősége. Az életének abban a szakaszában érte a baleset, amikor értékteremtő képességét és energiáját a leghatékonyabban ki tudta volna használni.

[243] Az elsőfokú bíróság a II.r. felperes súlyos, maradandó sérülése, illetve a gyermeke életkorából és halmozottan fogyatékos állapotából adódó speciális helyzete mellett a fenti körülményeket nem mérlegelte megfelelően, ezért a sérelemdíj összegének felemelése indokolt.

[244] A II.r. felperes fellebbezési kérelme arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy gondozás költsége jogcímén fizessen meg 453.600 forintot, és ezen összeg után 2017. január 4. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

[245] Arra hivatkozott, hogy a 2016. október 27. és 2017. március 15. közötti időszakban 138 napra napi 4 órás időtartamot figyelembevéve határozta meg 588.000 forint gondozási költség igényét, amelyet az alperes által már teljesített 134.400 forinttal csökkentve terjesztette elő a 453.600 forint összegű kereseti kérelmét.

[246] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdésének c) pontjában foglaltakat, valamint a Pp. 279. § (1), (3) bekezdésében foglaltakat is megsértette.

[247] Ismételten hivatkozott a II.r. felperes arra, hogy a gondozási igény megalapozottságához nem szükséges a többletköltség felmerülésének, vagy külső szolgáltató igénybevételének az igazolása, hanem elegendő a gondozási igény szükségességének és tényleges elvégzésének bizonyítása. A hozzátartozók segítségnyújtása pedig nem eredményezheti a károkozó kártérítési kötelezettség alóli mentesülését.

[248] A jelen esetben a szakvélemény mind a gondozás indokoltságát, mind az I.r. felperes által megjelölt többletidőtartamot alátámasztotta (ad.9. válasz). Az óradíjak a Bt1 árlistái alapján határozhatók meg. A II.r. felperes hivatkozott tanú2 vallomására, aki alátámasztotta, hogy a II.r. felperes ápolását 2.000 – 1.500 forint óradíjért végezték.

[249] A fentiek figyelembevételével tehát a II.r. felperes gondozási díj iránti igénye a keresetben írt mértékben megalapozott.

[250] A II.r. felperes a 2016. november és 2017 szeptember között felmerült 528.000 forint gyógytorna kezelés költsége és annak 2017. április 16-tól kezdődő kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest megjelölve a kezelések számát és alkalmankénti költségét.

[251] Hivatkozott arra, hogy a Pp. 279. § (1) (3) bekezdése értelmében – a tételes számlák hiányában is - a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok – köztük tanú2 tanúvallomása, illetve az orvosszakértői vélemény alapján – a felperesi kárigény megállapítása indokolt. A szakvélemény alátámasztja a gyógytorna szükségességét, indokoltságát; a kezelések igénybevételét pedig, mind tanú2 tanúvallomása, mind a II.r. felperes saját érdeke, és rászorultsága igazolja.

[252] A szakvélemény ad.5. pontja szerint a gyógytornászok átlagos óradíja 5.000 és 8.000 forint között mozog, ami lehetőséget ad az alkalmazható óradíjak mérlegelésére.

[253] A II.r. felperes felhívta az Ebtv. 68/A. § (1) bekezdését, amelyből az következik, hogy a társadalombiztosítás által nyújtott szolgáltatás II.r. felperes általi igénybevétele esetén is az alperesnek megtérítési kötelezettsége áll fenn a társadalombiztosítás felé. A II.r. felperes álláspontja szerint tehát a fentiekből tehát az következik, hogy a gyógytorna magánszolgáltatás keretében történő igénybevételével a kárenyhítési kötelezettségét nem sértette meg.

[254] Figyelemmel az egészségügyi ellátórendszer közismert túlterheltségére a rehabilitációja érdekében igénybe vett magánszolgáltatás indokolt és célszerű volt (Kúria Pfv.20.875/2019/6., és a Pfv.21.975/2016/5.).

[255] A II.r. felperes a fellebbezésében kérte az alperes kötelezését arra, hogy jövedelemkiesés címén fizessen meg a részére 1.921.326 forint kártérítést és ennek 2017. március 27. napjától járó törvényes késedelmi kamatát.

[256] A II.r. felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság döntése sérti a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdésében írtakat, és a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[257] A törvényszék a bizonyítékok mérlegelése során nem vette figyelembe tanú2 tanúvallomását, aki elmondta, hogy a II.r. felperes a gyermek születése után röviddel vissza kívánt menni dolgozni; továbbá nem értékelte azt a munkáltatói okiratot sem, ami azt valószínűsíti, hogy a gyermek felügyeletét 6 hónapos korát követően a kötetlen munkaideje mellett meg tudta volna oldani.

[258] Az orvosszakértői vélemény rögzíti, hogy 2017. szeptembert megelőzően a II.r. felperes a munkavégzésre alkalmatlan volt. A II.r. felperes részéről tehát a munkába állás szándéka, a munkáltató részéről pedig ennek lehetősége is igazolást nyert.

[259] A II.r. felperes háztartási kisegítő járadék jogcímén kérte az alperes kötelezését 2016. november 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra - napi 3 óra időszükséglet és 1.000,- Ft-os óradíj alapján - összesen 3.193.750 forint lejárt járadékösszeg, és ennek 2018. április 16-tól járó törvényes késedelmi kamata, valamint 2019. október 1. napjától kezdődően havi 91.250 forint járadék megfizetésére.

[260] A II.r. felperes ismételten hivatkozott a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdésében írtak, és a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak sérelmére; továbbá a háztartási kisegítés és a III.r. felperes jövedelempótló járadékigényének párhuzamossága kapcsán a fentiekben általa már előadottakra; valamint a károsult helyett a hozzátartozók által ingyenesen elvégzett háztartási munka költségének elszámolása körében a gondozási többletköltség igénytel kapcsolatosan általa a korábbiakban már kifejtett álláspontra.

[261] A háztartási kisegítés elszámolható óradíja körében pedig a gondozás körében előadottakat tekintette irányadónak. A II.r. felperes az orvosszakértői véleményre hivatkozva állította, hogy a háztartási kisegítő igénybevétele számára indokolt, ugyanis 2017. márciusáig semmilyen háztartási tevékenységet nem tudott elvégezni, ezt követően is csak könnyű fizikai tevékenységet végezhet. A fentieket tanú2 és tanú1 tanúvallomása is megerősítette. A háromtagú család esetén a napi 3 óra háztartási munka nem eltűzött, magában foglalja a főzést, takarítást, rendrakást és a megnövekedett gyakoriságú mosást, bevásárlást is.

[262] A II.r. felperes rehabilitációs többletköltség járadék címén 2017. október 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan 96.000,- Ft lejárt járadékösszeg és ezután 2018. szeptember 30-tól a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére, továbbá 2019. október 1. napjától havi 4.000,- Ft járadék megfizetésére tartott igényt az úszással kapcsolatosan felmerült költségei megtérítésére.

[263] A II.r. felperes állította, hogy a szakvélemény értelmében a maradványállapotára tekintettel a víz alatti torna és az úszás számára kifejezetten javallott.

[264] A II.r. felperes e körben ismételten utalt a fellebbezésében korábban már előadott azon érvelésére, miszerint a számla hiánya a szabad bizonyítás elvére tekintettel önmagában nem eredményezheti az igény bizonyítatlanságát. Utalt a Kúria Pfv.21.975/2016/5. számú határozatára, amely az úszás indokoltságát alátámasztó szakértői vélemény alapján a köztudomású uszodai belépők összegének ismeretében az ezen a címen igényelt rehabilitációs költség megtérítését indokoltnak látta.

[265] A III.r. felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte a sérelemdíj, a látogatási költség, valamint a jövedelem kiesés címén érvényesített kártételek tekintetében a kereseti kérelemben foglaltak szerint.

[266] A másodlagos kérelme a Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére és a z elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására irányult az alperes perköltségben marasztalása mellett.

[267] A III.r. felperes kérelme arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest - az ezen a címen kifizetett 5.000.000,- Ft-on túl – további 5.000.000,- Ft sérelemdíj és ennek 2016. augusztus 26-tól járó törvényes késedelmi kamatainak a megfizetésére.

[268] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegét a jelenlegi ár-és értékviszonyok alapján - elsődlegesen az I.r. felperes nagyfokú össz-szervezeti egészségkárosodására figyelemmel és ennek folytán a III.r. felperesnél jelentkező pszichés és fizikális terhekre is tekintettel – indokolatlanul alacsony összegben, azaz további 3.000.000,- Ft-ban állapította meg.

[269] A III.r. felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ezen döntése sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében, a Ptk. 6:522. §-ában, valamint a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[270] A III.r. felperes a balesetet megelőzően kiegyensúlyozott családi életet élt, viszonylagos egzisztenciális biztonságban. A baleset okozta súlyosan hátrányos életvitelbéli változásokhoz, (munkahelyét feladni kényszerült, élettere a családi feladatok ellátására korlátozódik, tágabb családi, baráti kapcsolatai beszűkültek), és a reá háruló többletterhekhez nem tud megfelelően alkalmazkodni. A baleset következtében kialakult akut stressz-zavar konvertálódott egy tartósan fennálló, betegségi szintet elérő tüneteiről szóló szorongásos depresszív állapotba.

[271] Az elsőfokú bíróság nem vette megfelelően figyelembe, hogy a III.r. felperest az életének abban a szakaszában érte a baleset, amikor az értéktérítő képességét a leghatékonyabban ki tudta volna bontakoztatni. Nem értékelte kellő súllyal azt sem, hogy a gyermeke mellett a társa is súlyos és maradandó sérülést szenvedett, továbbá a gyermeke életkorából és halmozottan fogyatékos állapotából adódó kilátástalan helyzetét.

[272] A III.r. felperes jövedelempótló járadék címén – 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. közötti időszakra vonatkozóan - 6.573.580,- Ft lejárt járadékösszeg és ennek 2019. november 30-tól járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére tartott igényt a törvényszék által 2022. március 1. napjától megítélt havi 43.044,- Ft járadék összegét nem érintve.

[273] A III.r. felperes fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság tévesen jelölte meg a jövedelem kiesés alapjául szolgáló bázisjövedelmet, és - az alperes 111. számú beadványában megjelölt számítást elfogadva – tévesen indult ki a III.r. felperes balesetet megelőző egy évben elért havi átlagjövedelmének bruttó 313.413,- Ft összegéből.

[274] A kártérítés nettó összegben való meghatározása sem helytálló, nem felel meg az 1/2006. (V.22.) PK véleményben lefektetett elveknek. Utalt arra, hogy a jövedelemvesztés -

PK véleményben írtaknak megfelelő - járulégmentes bruttó összegek alapján levezetett kiszámítását a 2022. június 10. napján kelt beadványa táblázatai tartalmazzák részletesen.

[275] Kifejtette, hogy a törvényszék jogszabálysértő módon vonta le az alapösszegű családi pótlék (12.200,- Ft) és az emelt összegű családi pótlék (23.300,- Ft) különbözetét, azaz havi 11.100,- Ft-ot.

V.

[276] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes csatlakozó fellebbezést és fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő.

[277] Csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatni, ennek keretében:

[278] az I. r. felperest lejárt vagyoni kártérítés jogcímén megillető 2.938.217 Ft lejárt marasztalási összeget 2.283.217 Ft-ra leszállítani;

[279] a marasztalási összegben belül a gyógytorna kezelés jogcímén megállapított 655.000 Ft kártérítés összeg és annak 2018. április 16. napjától esedékes Ptk. 6:48. § szerinti késedelmi kamatai megtérítésére vonatkozó kötelezést mellőzni,

[280] az alperes által az I. r. felperes részére 2019. október 1. napjától folyósítandó havi 128.370 Ft járadék összegét – a gyógytorna költség jogcímén megállapított havi 60.000 Ft járadék összegével – havi 68.370 Ft-ra leszállítani,

[281] a látásfejlesztő kezelés jogcímén 2021. június 1. napjától az alperes által I. r. felperes részére teljesítendő havi 24.000 Ft járadék folyósítására kötelezést mellőzni;

[282] a II. r. felperest lejárt vagyoni kártérítés jogcímén megillető 482.356 Ft lejárt marasztalási összeget 385.789 Ft-ra leszállítani; a marasztalási összegben belül

[283] a gondozás jogcímén megállapított 141.600 Ft kártérítés összeget 113.280 Ft-ra leszállítani,

[284] a gyógycipő jogcímén megállapított 66.700 Ft kártérítés összeget 53.360 Ft-ra leszállítani,

[285] a gyógyszerköltség jogcímén megállapított 274.056 Ft lejárt kártérítés összeget 219.249 Ft-ra leszállítani,

[286] az alperes által az II. r. felperes részére 2019. október 1. napjától gyógyszerköltség jogcímén folyósítandó havi 11.419 Ft járadék összegét havi 9.132 Ft-ra leszállítani.

[287] A csatlakozó fellebbezéssel nem érintett, felperesek által fellebbezett kártételek tekintetében az ítélet helybenhagyását indítványozta.

[288] Az alperes álláspontja szerint az I.r. felperesnek járó sérelemdíj tekintetében az ítélet nem sérti sem a sérelemdíj megállapításának, sem a bizonyítékok mérlegelésének, sem a kártérítés esedékességének szabályait.

[289] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj körében értékelhető körülményeket a bizonyítás eredményével összhangban mérlegelte, így eltérő mérlegelésre a másodfokú eljárásban sincs indok. A sérelemdíj mértékét az elsőfokú bíróság a jogsértésnek a sértettre, illetve a környezetre gyakorolt hatására tekintettel, helyesen határozta meg. A sértettre gyakorolt hatás tekintetében kiemelendő, hogy a baleset tragikus következményei a külső értékelés szempontjából jelentősebbek, mint ahogy annak szubjektív megélésére az I.r. felperesnek valaha is lehetősége nyílhat.

[290] Az I.r. felperes esetében a már kialakult élethelyzet megváltoztatásának a hiánya sem hagyható figyelmen kívül. Azzal is érvelt, hogy önmagában az életkor nem ad alapot magasabb összegű sérelemdíj megállapítására.

[291] A jogsértés környezetre gyakorolt hatása tekintetében pedig arra utalt, hogy a szülők az I.r. felperes sérüléseivel összefüggő egészségi állapotára tekintettel maguk is érvényesítenek igényt.

[292] Az alperes a csatlakozó fellebbezésében - az ítéletet e körben megváltoztatva - a 655.000.-Ft lejárt gyógytorna költségigény és a 2019. október 1. napjától folyósítandó 60.000.-Ft járadékigény elutasítását kérte.

[293] Utalt a Ptk. 6:522. § (2) bekezdésére, amely alapján a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez nem szükséges költségek vonatkozásában kártérítési kötelezettség nem áll fenn. A társadalombiztosítás keretében igénybe vett gyógytornán kívüli további gyógytorna kezelések hatékonysága, igénybevételük szükségessége mind a már lejárt, mind pedig a jövőbeli járadékok tekintetében nem bizonyított, így ezen kiadások kárként nem értékelhetők.

[294] Utalt az orvosszakértői véleményre (ad.5. válasz), miszerint az egyéni gyógytornára fordítandó összeg évi 250.000 forintban határozható meg, amely messze alatta marad a felperes által e körben igényelt évi 720.000 forintnak.

[295] Az alperes hivatkozott a Ptk. 6:525. § (1) bekezdésében rögzített kárenyhítési kötelezettségre is abban a körben, hogy a gyógytorna gyakorlatok nem igénylik minden

alkalommal a gyógytornász közreműködését, vagyis a szülők közreműködésével otthon, külön térítés nélkül is elvégezhetők.

[296] Az alperes hangsúlyozta, hogy a számlákkal igazolt időszakon kívül a gyógytorna költségek tényleges felmerülése nem bizonyított.

[297] M.B. számláival kapcsolatosan pedig az alperes hiányolta a kezelések tényleges mibenlétének, tartalmának igazolását.

[298] Az alperes a csatlakozó fellebbezésében a látásfejlesztő kezelések költségeként előterjesztett kereset teljes elutasítását kérte, azaz a 2021. június 1. napjától megítélt havi 24.000 forint járadékigényt is megalapozatlannak tartotta.

[299] Hangsúlyozta, hogy az orvosszakértői vélemény a látásfejlesztő kezelések szükségességét alátámasztotta, azok módját, lehetőségeit, költségét, igénybevétele tényét azonban nem.

[300] A társadalombiztosítás keretében igénybe vett látásfejlesztő kezeléseken túlmenően tehát a felperesek a további kezelések igénybevételét nem bizonyították, sem számlát, sem kezelési lapot nem csatoltak. Nem nyert igazolást az sem, hogy a látásfejlesztő kezelések az állami ellátás keretében teljeskörűen nem biztosíthatók.

[301] Hivatkozott az alperes arra is, hogy a módszer igénybevétele nem teszi szükségessé minden esetben terapeuta közreműködését, lehetőség van a szükséges gyakorlatok megtanulására, és egyéni úton való elvégzésére. Ismételten kitért arra, hogy az Alapítvány honlapján sem látásfejlesztő szolgáltatás, sem erre alkalmas terapeuta nincs feltüntetve.

[302] Az alperes a gyermekfelügyelet költségét elutasító ítéleti rendelkezés helybenhagyását indítványozta.

[303] A felperes által e körben meghivatkozott kúriai és győri ítéltáblai döntések nem teszik mellőzhetővé ezen költségpótló igény tényleges felmerülésének bizonyítását. Kiemelte, hogy ugyanazon körülménnyel összefüggésben a többszöri kártérítés igénylése a káronszerzés tilalmába ütközik.

[304] Az alperes rámutatott, hogy a felperesek ezen követelésének alapja az, hogy a gyermek 24 órás felügyeletéhez külső segítséget vesznek igénybe. A hivatkozott eseti döntések tényállása azonban ettől eltér.

[305] A felperesek adósak maradtak a külső segítő személyének megjelölésével, és a tényleges felügyelet teljesítését, költségét sem igazolták.

[306] A felperesek még a fellebbezésükben sem oldották fel a gyermekfelügyelet, a gondozás, és a III.r. felperes jövedelemvesztesége alapján előterjesztett igények párhuzamosságát és átfedését.

[307] Kitért arra is az alperes, hogy a gyermekfelügyelet napi 8 órás igénye ellentmondásban áll tanúl tanúvallomásával, aki alkalmankénti 4 órás segítőről nyilatkozott.

[308] Az alperes a gondozási költségre vonatkozó ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérte mind a lejárt összeg, mind pedig a jövőbeni járadék tekintetében.

[309] Az alperes abból indult ki, hogy a felperes fellebbezése e körben nem tartalmazza a havi 647.257 forint/hó gondozási járadék óradiját.

[310] Utalt arra, hogy a Bt1, mint a szakosodott intézmény óradija 75 %-ának figyelembevétele nem kötelező, ez egy mérlegelési lehetőség a bíróságnak, így az ettől való eltérés nem tekinthető jogsértőnek, ezért az ítélet felülmérlegelésére sem ad alapot.

[311] Fenntartotta az alperes azon álláspontját, hogy a nem szakápoló által nyújtott gondozási tevékenységre a minimálbér, illetve a garantált bérminimum alapján számítható nettó óradíj lehet irányadó, amellyel az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel meghatározott 800 forintos óradíj teljes mértékben összhangban van.

[312] Hangsúlyozta az alperes, hogy csak az egészséges gyermek gondozásához képest felmerülő többletmunka érvényesíthető, amelynek napi 2 órában való meghatározása helytálló. Az alperes e körben is utalt az igények párhuzamosságának problémájára.

[313] A rezsiköltségtöbblet, az autósülés költsége, és a pelenkázás költsége tekintetében az alperes az ítélet helybenhagyását indítványozta.

[314] Hangsúlyozta, hogy a felperesek egyrészt a drágább pelenkák költségét számlával nem igazolták.

[315] A felperesek a rezsivel kapcsolatos többletköltség felmerülését sem bizonyították, az otthon tartózkodás során a költségnövekedés ténye és mértéke pedig nem köztudomású tény. Utalt arra, hogy a szabad bizonyítás elve nem keverhető össze a bizonyítás hiányával.

[316] Az alperes arra is hivatkozott, hogy sem a speciális gyerekülés szükségessége, sem az átlagos gyereküléshez képest jelentkező költségtöbblet nem igazolt.

[317] Az alperes a II.r. felperes sérelemdíj és kártérítés iránti igényének jogalapjával kapcsolatosan fenntartotta azon álláspontját, hogy a II.r. felperes 20%-os közrehatásának figyelembevétele és a kármegosztás alkalmazása a biztonsági öv hiánya és az elfordult testpozíció miatt nem mellőzhető. Idézte a 2017. április 4-én kelt egyesített igazságügyi orvosi- és közlekedési-műszaki szakértői véleményt.

[318] Az alperes a II.r. felperes javára megállapított sérelemdíj összegének helybenhagyását indítványozta. Utalt arra, hogy a bizonyítás eredményét és a releváns körülményeket a törvényszék - a közrehatás kivételével - megfelelően mérlegelte, így ettől eltérés a másodfokú eljárásban nem indokolt.

[319] Az alperes - a csatlakozó fellebbezésben – a II.r. felperes javára megállapított 141.600 forint gondozási többletköltséget a II.r. felperes közrehatására tekintettel 113.280 forintra kérte leszállítani.

[320] Álláspontja szerint a gyógytorna kezelések költségének megtérítését az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el, ezért annak helybenhagyása indokolt.

[321] Az alperes e körben utalt a bizonyítatlanságra, és arra, hogy a gyógytorna igénybevételének mellőzése a társadalombiztosítás keretében a kárenyhítési kötelezettség sérelmét eredményezi.

[322] Az alperes érvelése szerint a II.r. felperes jövedelemkiesése tekintetében is helyes az elsőfokú bíróság döntése.

[323] A II.r. felperes nem igazolta, hogy a gyermeke fél éves korától mikor, milyen körülmények között, milyen munkakörben állt volna munkába, ezen szándékát a munkáltatójával előzetesen nem közölte, emiatt a jogkövetkezmények nélkül, utólagosan kiállított munkáltatói irat a munkába állás szándékának bizonyítására nem alkalmas. A II.r. felperes a gyermeke elhelyezése, felügyelete érdekében sem tett intézkedéseket.

[324] Az alperes álláspontja szerint a háztartási kisegítő költségtétel elutasítása is a bizonyítatlanság miatt indokolt volt. Önmagában az, hogy a II.r. felperes a balesetből eredő egészségi állapota miatt háztartási kisegítésre szorul, a konkrét tevékenység elvégzésének bizonyítása nélkül kártérítésre nem ad alapot.

[325] Az alperes továbbra is vitatta, hogy a felperesek háztartásában a napi 3 óra munka szükséges, és azt is, hogy az kizárólag a II.r. felperes feladata volt. A II.r. felperes a külső személy kisegítőt érintően sem tett konkrét tényelőadást.

[326] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a II.r. felperes könnyű fizikai munka elvégzésére alkalmas.

[327] A rehabilitációs költség folyamatos felmerülése – azaz a rendszeres uszodalátogatás - is bizonyítatlan maradt, ezért az elsőfokú bíróság elutasító rendelkezésének helybenhagyása indokolt. Az alperes kitért arra, hogy a II.r. felperes részére javallott víz alatti gyógytorna a társadalombiztosítás keretében igénybevehető.

[328] Az alperes a csatlakozó fellebbezésében a II.r. felperest érintő gyógycipő költségtételt a kármegosztásra tekintettel 66.700 forintról 53.360 forintra, a gyógyszerköltséget pedig a lejárt járadék tekintetében 274.056 forintról, 219.249 forintra, míg a havi járadékösszeget a 11.419 forintról 9.132 forintra kérte csökkenteni.

[329] Az alperes a III.r. felperes javára megítélt sérelemdíj összegének helybenhagyását kérte azzal, hogy az elsőfokú bíróság a releváns körülmények együttes mérlegelésével, és a bírói gyakorlattal összhangban helytállóan állapította meg az összesen 8.000.000 forint összegű sérelemdíjat.

[330] Az elsőfokú bíróság a jövedelemkiesés összegét is helyesen állapította meg, ezért az alperes annak helybenhagyását indítványozta.

VI.

[331] Az I-II-III.r. felperések fellebbezései részben megalapozottak, az alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[332] Az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezés, valamint a fellebbezési ellenkérelem korlátai között felülvizsgálva (Pp. 370. § (1) bekezdés) az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta – az ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó lényeges eljárási szabályt nem sértett -, azonban az egyes kártételek tekintetében a tényállást a Pp.279.§. (1) és (3) bekezdéseiben írt, a bizonyítékok teljeskörű értékelése elvének sérelmével állapította meg, ezért az abból levont jogi következtetései - köztük az egyes károk bekövetkeztének, illetve a kártételek összecszerűségének meghatározása - sem helytálló.

[333] Az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelte és állapította meg a felperések javára megítélt sérelemdíjak összegét is.

[334] A jogalapot érintően a perben nem volt vitatott, hogy az alperes a kötelező gépjárműfelelősség biztosításról szóló 2009. évi LXII. tv. 12. §-a értelmében helytállni tartozik az I-II-III.r. felperéseket a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdés, 2:43. § a) pontja, 2:52. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján megillető sérelemdíj megfizetéséért, valamint az I-II-III.r. felperéseket - a Ptk. 6:519. §-a, 6:522. § (1) és (2) bekezdései és a Ptk. 6:535. § (1) bekezdése alapján - megillető kártérítés és sérelemdíj megfizetéséért.

[335] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az I-II-III.r. felperéseknek járó sérelemdíj összegét a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében írt, irányadó szempontrendszer – azaz a jogsértés súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatása – tükrében mérlegelte, azonban ennek során az I-II-III.r. felperések baleset következtében megváltozott testi, lelki, életvitelbeli, szociális körülményeit részben nem vette teljeskörűen figyelembe, részben pedig az egyes tényezőket alul értékelt.

[336] Ennek következtében az elsőfokú bíróság által meghatározott, – az alperes által teljesített összegeket is magában foglaló – sérelemdíjak a felpereseket ért súlyos, és az élet minden területére kiterjedő nem vagyoni hátrányok kompenzálására teljeskörűen nem alkalmasak, nem elegendők.

[337] Az elsőfokú bíróság az I.r. felperes esetében tényszerűen számba vette a balesetből eredő számos, és a tényállásban részletesen ismertetett hátrányos következményt, azaz a látásvesztését, a nagymozgások és a finommotorika nagyfokú elmaradottságát, a kognitív képességek súlyos sérülését, a beszédképesség gyakorlatilag teljes hiányát, az idegrendszeri károsodását, és azt is, hogy ezen állapotában érdemi javulás nem várható.

[338] Nem értékelte azonban kellő súllyal, hogy mindezen, már csecsemőkorban elszenvedett sérülések a lehető legsúlyosabb hátrányokat okozták az I.r. felperesnek, és a néhány hónapos gyermek számára gyakorlatilag a teljes, egészséges élet végleges és visszafordíthatatlan elvesztését jelentették. A baleseti sérülések a mindössze néhány hónapos gyermeket (I.r. felperes) a szellemi és érzelmi élet lehetőségétől elzárták, és a testi fájdalmakkal terhes fizikális létezésre korlátozták. Az I.r. felperes véglegesen elvesztette az esélyt egy testileg, lelkileg, szellemileg ép, teljes élet lefolytatására.

[339] Az elsőfokú bíróság által meghatározott, az alperes által már teljesített összeget is magában foglaló 20.000.000 forint sérelemdíj a felperesek által felhívott eseti döntések által reprezentált joggyakorlathoz viszonyítva is indokolatlanul alacsony összegű.

[340] A törvényszék által a 2016. évi nem vagyoni sérelem kompenzálására meghatározott fenti összeg nem tükrözi az értékviszonyok 2021. és 2022. évi nagyon jelentős megváltozását sem.

[341] Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett szempontok fentiek szerinti kiegészítésével és súlyozásával az ítéltábla összesen 40.000.000 forintot ítelt alkalmasnak az I.r. felperes által csecsemőkorban elszenvedett sérülésből eredő, és a teljes életminőség végleges, és drasztikus mértékű elvesztésében megnyilvánuló hátrány kompenzálására.

[342] Az ítéltábla a II.r. felperest érintően előre bocsátja, hogy sem a javára megállapított sérelemdíj meghatározása során, sem a neki járó kártételek(kötségtételek) meghatározása során károsulti közrehatás a terhére nem állapítható meg.

[343] Az elsőfokú bíróság a csatolt, egyesített igazságügyi orvos- és közlekedési-műszaki szakértői vélemény alapján okszerűen következtetett arra, hogy a II.r. felperes sérülései - a hátulról érkező behatás miatt - a biztonsági öv használatától függetlenül következtek be, ezért nincs jelentősége annak, hogy a biztonsági öv a baleset bekövetkeztekor nem volt becsatolva.

[344] A II.r. felperes oldalra fordulása pedig sem jogellenes, sem felróható magatartásként nem értékelhető, ezért a károsulti közrehatás megállapítására ez sem alkalmas.

[345] Az alperes által figyelembe venni kért 20 %-os mértékű károsulti közrehatás tehát sem a sérelemdíj meghatározása során, sem a II.r. felperesnek járó kártérítések összegének meghatározása során nem vehető figyelembe.

[346] A törvényszék a II.r. felperesnek járó sérelemdíj összegét is indokolatlanul alacsony összegben határozta meg.

[347] Az elsőfokú bíróság az általa figyelembe vett körülményeken túl nem értékelte kellő súllyal, hogy a II.r. felperesnek a balesetből eredően kettős személyiségi jogsérelmet kellett elszenvednie, azaz a testi épséghez, egészséghez való személyiségi joga mellett – a gyermeke állapotából eredően – a teljes, egészséges családban való éléshez fűződő személyiségi joga is sérelmet szenvedett.

[348] A 48 %-os mértékű, maradandó egészségkárosodása, a 60 %-os munkaképesség csökkenése, valamint a saját és gyermeke egészségromlásából eredően őt sújtó pszichés hátrányok az élet minden területére (munka, személyiség, családi- és szociális kapcsolatok) kiható életminőség romlást okoztak.

[349] A baleset előtti, egzisztenciálisan, fizikálisan és érzelmileg is kiegyensúlyozott, teljes élete helyett a munkaképessége csökkenését, a mozgáskorlátozottságot, a szociális élete beszűkülését kellett megélnie.

[350] Mindemellett a III.r. felperessel való párkapcsolata és teljes családi életük is alárendelődött a beteg gyermek ápolásából eredő, embert próbáló feladatnak.

[351] A balesetből következően a saját egészségi állapota, valamint a gyermeke ellátása, és az abból adódó elnehezedett élethelyzet az újabb gyermek vállalását is ellehetetlenítette.

[352] Az ítéltábla a II.r. felperes esetében is utal a károsodástól, és a sérelmes helyzet bekövetkeztétől az azt kompenzáló összeg megállapításáig (kézhezvételéig) eltelt időszak alatt bekövetkezett ár- és értékviszonyok jelentős változására.

[353] Ebből következően a II.r. felperest ért hátrányok kompenzálására a törvényszék által megállapított – az alperesi teljesítést is magában foglaló - 13.000.000 forint helyett 18.000.000 forint alkalmas.

[354] A III.r. felperest megillető sérelemdíj összegének mérlegelése során fokozott jelentősége van annak, hogy a III.r. felperes teljes, egészséges családban éléshez fűződő személyiségi joga nem csak az I.r. felperes súlyos egészségkárosodása, hanem a II.r. felperes vonatkozásában is sérült, így nem csak a gyermeke, hanem a társa fizikai és lelki sérüléseinek rá gyakorolt hatását is el kell viselnie.

[355] A fentiek mellett az I.r. felperes magatehetetlen állapotából eredő számos többlet feladat és életvitelbeli nehézség megoldásával, leküzdésével magára magad.

[356] A társ egészségkárosodása, és a család életkörülményeinek romlása, a rá nehezedő fizikális és pszichés nyomás a további gyermekvállalást is ellehetetlenítette számukra.

[357] A III.r. felperes életkörülményeinek, pszichés állapotának a törvényszék által is – részben - számba vett változásai, az ár- és értékviszonyok nagyfokú változása, és a fentiekben kiemelt jellemzők együttesen az elsőfokú bíróság által meghatározottnál magasabb összegű, azaz 10.000.000 forint sérelemdíj megállapítását teszik szükségessé.

[358] A gyógytorna kezelés költségeként az I.r. felperes a 2016. november 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan – a törvényszék által megítélt, és M.B. számláival igazolt 655.000 forintot is magában foglaló – 1.906.000 forintra, és ennek a középátlagos időponttól, 2018. április 16-tól járó törvényes késedelmi kamataira tartott igényt az elsőfokú bíróság által 2019. október 1-től megállapított havi 60.000.-Ft járadék mellett.

[359] Az ítéltábla itt tér ki arra, hogy téves az elsőfokú bíróság azon – több költségtételt is érintő – álláspontja, miszerint vagyoni kárként (igazolt költségként) csak a számlával alátámasztott kiadások fogadhatók el.

[360] Helytállóan hivatkoznak fellebbezésükben a felperesek a bizonyítékok teljeskörű, szabad mérlegelésének elvére, és e körben a Pp. 279. § (3) bekezdésére, amely akként rendelkezik, hogy a bíróság a kártérítés, vagy egyéb tartozás összegét, ha az a szakértői vélemény, vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg, a per összes körülményeinek mérlegelésével, a belátása szerint határozza meg.

[361] A jelen esetben a beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I.r. felperes számára heti 5 alkalommal indokolt a gyógytorna igénybevétele, amelyből 3 alkalommal Dévény-torna javasolható. Helytálló az az álláspontja is, hogy a nem csak mozgásszervileg, de idegrendszerileg, értelmileg is sérült, látáskárosodott gyermek esetében a kezelések megfelelő hatékonyságú kivitelezése gyógytornászt igényel.

[362] A gyógytorna kezelések szükségessége tehát orvosszakértőileg igazolt.

[363] Az elsőfokú bíróság azonban a tanúvallomásokat és a II-III.r. felperesek egybehangzó nyilatkozatait figyelmen kívül hagyva, tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a gyógytorna kezelések I.r. felperes általi igénybevételének ténye nem bizonyított. Mind tanú3, mind tanú4 a tanúvallomásukban megerősítették, hogy a II-III.r. felperesek a gyermeket folyamatosan vitték a kezelésekre. Az ítéltábla utal arra, hogy a gyógytorna kezelések számláinak hiánya nem róható a felperesek terhére abban a rendkívül súlyos élethelyzetben, amikor a teljes család élete egyik pillanatról a másikra ellehetetlenült, a jövőképe összetört.

[364] A tanúvallomások, és a felperesek nyilatkozatain túl a kezelések balesettől kezdődő tényleges igénybevételét alátámasztja az is, hogy a felperesek a gyermeket - a későbbi számlákból is láthatóan - folyamatos következetességgel, a gyermek alapvető érdekeinek megfelelően vitték a kezelésekre.

[365] Helyesen mutattak rá a fellebbezésükben a felperesek az ítéleti indokolás azon ellentmondására, hogy a közlekedési többletköltség tekintetében a törvényszék a gyógytorna kezelésekre utazással kapcsolatos többletkiadásokat indokoltnak látta, noha magát a gyógytorna kezeléseket költségét nem fogadta el.

[366] A gyógytorna kezelésekre elszámolható óradíjak tekintetében a kereseti kérelemben írt mérték elfogadható, az nem eltúlzott, figyelemmel a gyógytorna óradíjak szakvéleményben rögzített 5.000-8.000 forintos átlagos mértékére, valamint a M.B. által ténylegesen elszámolt óradíjakra is.

[367] A kifejtettek egyben az ezen tételre vonatkozó csatlakozó fellebbezés alaptalanságát is alátámasztják.

[368] A fentiek alapján az ítéltábla a gyógytorna kezeléseket 1.906.000 forintos költségének és ennek középátlagos időponttól, azaz 2018. április 16-tól járó, a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatának megfizetésére kötelezte az alperest.

[369] A 2019. október 1. és 2023. február 28. közti időszakra lejárt összeg 2.460.000.- Ft (41 hó x 60.000,- Ft), középátlagos kamata pedig 2021. 06. 16-tól számítandó.

[370] Ekként gyógytorna címen a teljes lejárt marasztalás tőkeösszege 4.366.000,- Ft.

[371] Az I.r. felperes a látásfejlesztő kezeléseket költségként 2016. november 1-től 2017. november 30. közötti időszakra vonatkozóan 456.000 forint kártérítésre, 2017. november 1. napjától 2021. május 31. napjáig havi 32.000 forinttal számolva (42 hónapra mindösszesen 1.344.000 forint kártérítésre tartott igényt azzal, hogy az általa igényelt járadék összege 2021. június 1. napjától kezdődően havi 56.000 forint.

[372] A látásfejlesztő kezeléseket többletköltsége tétellel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján a kezeléseket indokoltságát a szakvéleményben írt óraszámok alapján elfogadta.

[373] Alaptalanul hivatkozik e körben az alperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a mindkét szemére vak I.r. felperes esetében a látásfejlesztő kezelésektől javulás nem várható. A kezeléseket ugyanis a szem funkcióját helyettesítő más érzékszervek (tapintás, hallás, ízlelés) fejlesztésére is szolgálnak, ezáltal a sérült gyermek környezetében való eligazodását, tájékozódását segítik.

[374] Éppen ezért a speciális tiflopedagógiai szaktudást igénylő fejlesztések, kezelések otthoni elvégzése a magatehetetlen, vak gyermekkel a szülőktől nem elvárható.

[375] A bizonyítékok teljeskörű értékelése (Pp.279.§. (1), (3) bekezdés) azonban ezen költségátvitel tekintetében is elmaradt.

[376] Az elsőfokú bíróság ugyanis figyelmen kívül hagyta, hogy a II-III.r. felperesek egybehangzóan adták elő, hogy a látásfejlesztő kezeléseket magán úton is igénybe vették. Ezt erősítették meg tanú3 és tanú1 tanúvallomása is.

[377] Helyesen utaltak arra a felperesek, hogy a közlekedési többletköltség tételnél az elsőfokú bíróság maga is abból indult ki, hogy a felperesek rendszeresen és folyamatosan vitték az I.r. felperest a látásfejlesztő kezelésekre az általuk megjelölt alkalmak során.

[378] A fentieket együttesen értékelve az ítéltábla a Pp. 279. § (3) bekezdése értelmében megállapította, hogy a felperesek - a kereseti kérelemben írtak szerinti gyakorisággal - a látásfejlesztő kezeléseket a gyermek alapvető érdekeinek megfelelően, ténylegesen igénybe is vették: azaz az Alapítványnál 2021. júniustól heti 1 alkalommal, emellett átlagosan heti 2 alkalommal vettek részt látásfejlesztő kezelésen.

[379] Az ítéltábla - a szakvélemény alapján - a tiflopedagógus átlagos 5.000 forintos óradíját elfogadta, ennek a felperesek által a nem számlázott alkalmakra elszámolt 4000.- Ft/óra díj alatta is marad.

[380] Ennek alapján a látásfejlesztés költségeként érvényesített kereseti kérelmet az ítéltábla 2016. november 1. és 2017. november 30-ig terjedő időszakra 456.000 forint összegben;

[381] míg a 2017. december 1. és 2021. május 31. közötti időszakra (heti 2 alkalom 4000.-Ft/óra, azaz havi 32.000.Ft) összesen 1.344.000 forintban, és ennek középátlagos időponttól, 2019. augusztus 31-től járó kamataiban;

[382] valamint 2021. június 1-től havi – az elsőfokú bíróság által megállapított 24.000 forint (heti 1 alkalom 6000.Ft/óra) járadék helyett – 56.000 forint (24.000.-Ft/hó+ 32.000.-Ft/hó) járadék összegben fogadta el. A 2021. június 1. és 2023. február 28. közti időszakra lejárt összeg 1.176.000.- Ft (21 hó x 56.000,- Ft), középátlagos kamata pedig 2022. április 16-tól számítandó.

[383] Ekként látásfejlesztés címén a teljes lejárt marasztalás tőkeösszege 2.976.000,- Ft.

[384] Utal arra az ítéltábla, hogy az I.r. felperes a fellebbezésében a 456.000,- Ft után kamatkövetelést nem érvényesített.

[385] A kifejtettek értelmében a látásfejlesztő kezelések járadékaként az elsőfokú bíróság által megállapított 24.000.-Ft/hó járadékigény elutasítására vonatkozó csatlakozó fellebbezési kérelem alaptalan.

[386] Az I.r. felperes - gyermekfelügyelet jogcímén - 2016. október 28-tól 2019. szeptember 30-ig összesen 7.680.000,- lejárt járadékösszegre, ennek 2018. szeptember 30-tól járó késedelmi kamataira, valamint 2019. október 1-jétől kezdődően havi 320.000,- Ft gyermekfelügyeleti járadék megfizetésére tartott igényt.

[387] Az érvelése szerint 24 órás állandó felügyeletre szorul, a kezelésekre szállításához is több személy szükséges, ezért a II.r., III.r. felperesek havi 20 alkalommal, alkalmanként 8 óra időtartamban külső segítő voltak kénytelenek igénybe venni, óránként 2.000,- Ft-os óradíjért.

[388] Kiemelték, hogy ezen tétel alatt elsősorban a II.r., III.r. felperes által végzett gyermekgondázási feladatokon túl, külsős harmadik személy által végzett gyermekfelügyelet költségét érvényesítették.

[389] Kifejtették, hogy az általuk érvényesített költségtételek nincsenek átfedésben: nem tekinthető párhuzamos igényérvényesítésnek a felperesek azon tartalmú kereseti kérelme, amelyben az I.r. felperes a gyermekfelügyelet, mint költségpótló kártérítés iránti igényt, a III.r. felperes pedig jövedelempótló járadékigényt érvényesített.

[390] Az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a gyermekfelügyelet címén érvényesített igényt egyrészt annak bizonyítatlansága, másrészt az érvényesített igények párhuzamossága miatt alappal utasította el.

[391] Az ítéltábla az I.r. felperes által gyermekfelügyelet címén, továbbá többletgondozás- és többletfelügyelet címén igényelt, valamint a III.r. felperes által jövedelemvesztés címén érvényesített igények egymással való összefüggéseivel kapcsolatban az alábbiakra mutat rá:

[392] Az irányadó joggyakorlatra hivatkozással a felperesek helytállóan fejtették ki, hogy a jövedelemkiesés (elmaradt haszon), illetve az indokolt költségek (ápolási-, gondozási, valamint háztartási kisegítő költsége) olyan más alapon nyugvó többletigények, amelyeket eltérő jogalapon kell megítélni, és nem áll fenn az a helyzet, hogy azokat lefednék és ki is egyenlítenék a más címen kapott járadékok.

[393] Ezeknek a követeléseknek eltérő tény- és jogalapjuk van, a más-más címen adott járadékok, juttatások ténye nem zárja ki azt a más jellegű, más célú tevékenységet, amelyeket ugyanebben az időben végeznek.

[394] Az ápolási-, gondozási (ide értendő a többletfelügyeleti költség is), valamint a háztartási kisegítő költsége iránti követelés olyan többletigény, amelyet a jövedelemvesztéshez képest eltérő jogi alapon kell megítélni, hiszen más-más kárfajta

kompenzálására szolgálnak; a gondozás, a háztartási kisegítés, a jövedelemveszteség címén felmerült kártérítési követelések együttesen is érvényesíthetők (Kúria Pfv.320.953/2014/6. Kúria Pfv.20.893/2021/7. Győri Ítéltábla Pf.20.209/2017/8.).

[395] Az idézetek mellett is alappal hivatkozik azonban az alperes arra, hogy a fenti igények – nem kizárt – együttes érvényesítése mellett sem mellőzhető az adott, egyedi tényállás sajátosságainak szem előtt tartásával sem a károsult kárenyhítési kötelezettségének vizsgálata (Ptk. 6:525. §), sem a káron szerzés tilalmába ütköző többszörös igényérvényesítés kiküszöbölése (Ptk. 522. § (3) bekezdés.).

[396] Nem mellőzhető annak értékelése sem, hogy az egészséges gyermek születése esetén is a szülők mindegyike a gyermek életkorához igazodóan csökkenő időtartamban, de a gyermek gondozására, felügyeletére jelentős időt, energiát fordít.

[397] Jelentősége van annak is, hogy a többletgondozási feladatok (pépesítés, etetés, öltöztetés, tisztálkodás, gyógyszerelés, pelenkázás, fejlesztések) nem azonosíthatók teljes egészében a felügyeleti tevékenységekkel (állandó jelenlét, testi kontaktus biztosítása stb.), de azzal jelentős egybeesést is mutatnak.

[398] Az ítéltábla az ismertetett szempontok együttes figyelembevételével - a jelen tényállás mellett - abból indult ki, hogy az orvosszakértői vélemény az egészséges gyermekhez viszonyítva az I.r. felperes többletgondozása, többletfelügyelete igényét – a tényállásban rögzítettek szerint – egyértelműen meghatározta.

[399] Ennek alapulvételével a szakértői véleményben pontosan meghatározott időszükséglet egyfajta átlagolásával az I.r. felperes/felperesek – a későbbiekben a gondozási többletköltségek tételénél - helytállóan határozták meg, hogy az I.r. felperes 2,5 éves koráig napi 4 óra többletgondozást és napi 4 óra többletfelügyeletet (napi 8 óra), majd 2,5 éves korától kezdődően -a jövőre nézve is - napi 8 óra többletgondozást és 4 óra többletfelügyeletet (összesen 12 óra) igényel az átlagos gyermekhez viszonyítva.

[400] Nem vitatható a III.r. felperes édesapa azon döntése, hogy a sérült gyermeke felügyeletét, gondozását – a másik szülő állapota által lehetővé tett mértékben, de annak bevonásával – a gyermeke érdekét szem előtt tartva, személyesen kívánja ellátni. Emiatt jövedelemszerző tevékenységét feladva a teljes 8 órás munkaidejét a gyermeke ellátásának szenteli.

[401] Ebből egyrészt az következik, hogy a jövedelemvesztesége megtérítésére a jövőben várható jövedelemre is kiterjedően, alappal tart igényt. A fentiekből azonban az is következik, hogy a jövedelempótló járadékkal fedezett „munkaidejében” a gyermekfelügyeletet ellátó fizetett külső személy, illetve más hozzátartozó helyett a felügyeletet, a gondozást maga látja el, ezáltal I.r. felperest költségtől, kiadástól kíméli meg.

[402] A munkaviszonya megszüntetését követően tehát napi 8 óra időtartamban az I.r. felperes többletgondozását és többletfelügyeletét a III.r. felperes maga látja el, így erre a napi

időtartamra – a III.r. felperes jövedelempótló járadékán felül - további gondozási, felügyeleti költség sem az I.r. felperesnél, sem a III.r. felperesnél nem merülhet fel.

[403] A felperesek által képviselt álláspont azt eredményezné, hogy a III.r. felperes munkahelye feladásával felszabaduló 8 órás időtartamban végzett többletgondozási- és többletfelügyeleti tevékenysége egyrészt a jövedelemveszteség megtérítésével, másrészt a többletgondozási költségértéssel is ellentételezésre kerülne. Másképpen fogalmazva amennyiben a többletgondozás díja az I.r. felperes részére kifizetésre kerülne költségértésként, akkor nem volna indokolt a III.r. felperes részéről a munkahely feladása, ugyanis a károkozó/alperes által kifizetett költségen az I.r. felperes állapotából adódó többletgondozási, többletfelügyeleti feladatok elláthatók volnának.

[404] A III.r. felperes által 8 órában el nem végzett többletgondozási- többletfelügyeleti feladatokkal kapcsolatosan felmerülő költségekre azonban – függetlenül attól, hogy ezen feladatokat külső segítség, vagy a III.r. felperes vagy más hozzátartozó látja el – az I.r. felperes alappal tart igényt a teljes kártérítés Ptk. 6:522 § (1) (2) bekezdései alapján.

[405] Az I.r. felperessel kapcsolatosan felmerülő, a napi 8 órát meghaladó és a szakvéleménnyel igazolt többletgondozást- és többletfelügyelet költségét azonban az I.r. felperes a következő, a többletgondozás költsége tételnél érvényesítette.

[406] Figyelemmel arra, hogy I.r. felperes a szakvéleményekkel alátámasztott „2,5 éves korig 8 óra, 2,5 évet követően 12 óra” többletgondozási- és többletfelügyeleti költségen felül – a III.r. felperes keresetveszteségével, illetve a későbbiekben kifejtendő többletgondozási-többletfelügyeleti költségekkel kompenzált többletfelügyeletet meghaladóan – külső segítő igénybevételét, annak mértékét, költségét nem igazolta, ezért az elsőfokú bíróság a többlet gyermekfelügyelet címén érvényesített járadékigényt alappal utasította el.

[407] Az I.r. felperes által többletgondozás (többletfelügyelet) jogcímén érvényesített igényt az elsőfokú bíróság elsősorban az igények párhuzamossága körében általa elfoglalt (a tényállásban már ismertetett) álláspont miatt ítélte alaptalannak, mivel az I.r. felperes a III.r. felperes tevékenységén felüli többletgondozás költségvonzatát nem igazolta.

[408] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a többletgondozás költségét csak az alperes által elismert mértékben, azaz napi 2 óra időtartamban, 800,-Ft-os óradíjjal számolva, havi 48.670,-Ft járadék tekintetében és az ennek alapján számított lejárt járadékok összegében állapította meg.

[409] Az ítéltábla a többletgondozás és felügyelet időtartamát - a bizonyítékok Pp.279.§. (1) (3) bekezdései szerinti értékelésével - az orvosszakértői vélemény alapján elfogadta.

[410] Az ítéltábla itt tér ki arra, hogy helyes az I.r. felperes azon fellebbezési érvelése, miszerint a gondozási munka kétséget kizáróan értéket képvisel, amelynek ellenértékét a károkozó akkor is köteles a károsult javára megtéríteni, ha azt a hozzátartozók a károsult részére ingyenesen végezték. A kárt okozó személy nem mentesülhet a kár megfizetése alól

csak azért, mert az ápolást, gondozást olyan személy végzi, aki ezért díjazást nem követel (Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.556/2007/4., Győri Ítéltábla Pf.I.20.293/2011/6., Kúria Pfv.III.20.133/2017/6. számú döntései).

[411] Ennek megfelelően tehát a gondozási igény megalapozottságához nem szükséges a többletköltség konkrét felmerülésének, vagy a külső szolgáltató igénybevételenek az igazolása, hanem ahhoz elegendő a gondozási igény szükségességének és tényleges elvégzésének bizonyítása.

[412] Az ítéltábla – utalva a gyermekfelügyelet költségtétel tekintetében az igények párhuzamossága tekintetében korábban kifejtettekre – megállapította, hogy az I.r. felperes többletgondozás és többletfelügyelet iránti igénye az orvosszakértői véleményben megállapított időtartamok alapulvételével (a gyermek két és fél éves koráig 4 óra gondozás, 4 óra felügyelet, két és fél éves korát követően 8 óra gondozás, 4 óra felügyelet időtartamban), és az I.r. felperes által nem eltúlzott mértékben megjelölt, a gondozás tekintetében 1.000,- Ft/óra, a felügyelet tekintetében 500,-Ft/óra díjtételekkel a III.r. felperes által végzett napi 8 óra többletgondozáson túli időtartamban megalapozott.

[413] A gondozás elszámolható időtartamának meghatározása során figyelemmel kell lenni azonban arra is, hogy a III.r. felperes munkaviszonyának megszüntetésére 2017. szeptember 1-től került sor, ezért a jövedelempótló járadékára tekintettel, a már kifejtettek miatt, az ítéltábla ezen időpontot követően az I.r. felperes gondozási díj iránti igényét az orvosszakértői véleménnyel alátámasztott időtartamban, de csak a III.r. felperes munkaidejét meghaladó mértékben végzett ápolási időtartamra állapította meg.

[414] Az ítéltábla álláspontja szerint évi 365 napból 225 nap 8 órás munkanap, amelyre a gondozási költség csak a 8 órát meghaladó időtartamra számítható fel. A fennmaradó 140 munkaszüneti napra (104 nap hétvége, átlagosan 30 nap szabadság, 6 nap ünnep) a többletgondozási-többletfelügyeleti díj teljes összegben (a végzett tevékenységnek megfelelően) elszámolható.

[415] A gondozás körében elszámolható óradíjak tekintetében helytállóan hivatkoznak a felperesek a Kúria Pfv.III.20.765/2017/7. számú határozata alapján arra, hogy egyebek mellett a gondozási munka kapcsán érvényesített vagyoni kárigény elbírálásánál a szakosodott intézmények díjának 75 %-a, illetőleg a ténylegesen kialakult piaci viszonyok vehetők figyelembe.

[416] A hozzátartozók közreműködése a betegápolásban egy piaci szolgáltatás igénybevételeként váltja ki. Ezért az ápolási, gondozási díj mértékének megállapításakor az ápolás, gondozás, mint piaci szolgáltatás igénybevétele esetén fizetendő díj összege kiindulópontként szolgálhat (Győri Ítéltábla Pf.III.20.078/2021/13/I.).

[417] A kifejtettek miatt az ítéltábla a gondozási díjak összegét a 2016. október 28-tól 2021. június 1-ig terjedő időszakban a felperes által megjelölt összegekben (1.000,-Ft / óra gondozási díj, 500,-Ft / óra felügyeleti díj) elfogadta, ugyanis azok a Bt1 által alkalmazott óradíjak 75 %-át sem érik el, eltúlzottnak nem tekinthetők, továbbá az alperes által elfogadott

800,-Ft-os óradíjat kis mértékben haladja meg. A 2021. június 1-től alkalmazni kért 2.128,-Ft-os gondozási óradíj, illetve 1.064,-Ft-os többletfelügyeleti óradíjat az ítéltábla 2.000,-Ft / óra, illetve 1.000,-Ft / óra összegben fogadta el, figyelemmel a Bt1 által alkalmazott óradíjak ár-és értékviszonyok változását követő emelkedésére.

[418] A fenti szempontok figyelembevételével az I.r. felperesnek járó gondozási díj 2016. október 28-tól 2017. augusztus 31-ig, napi 4 óra gondozással (1.000,-Ft/óra) és napi 4 óra felügyelettel (500,-Ft/óra) számolva, napi 6.000,-Ft költséget eredményez, amely 307 napra számítva 1.842.000,-Ft lejárt gondozási járadékot eredményez. Középarányos kamata 2017. március 29-től esedékes.

[419] 2017. szeptember 1-től (III.r. felperes munkaviszonyának megszüntetése) 2018. november 6-ig (az I.r. felperes két és fél éves koráig) ezen időszakban fennálló, összesen 432 nap időtartamból 166 nap a hétvége, szabadság, illetve munkaszüneti nap, amelyre a (4 óra többletgondozás+4 óra többletfelügyelet) napi 6.000,-Ft gondozási díjjal számolva, összesen 996.000,-Ft gondozási díj számolható el. Középarányos kamata 2018. április 1-től esedékes.

[420] Figyelemmel arra, hogy az ezt meghaladó 266 napra az I.r. felperes ezen időszakra jellemző napi 4 óra gondozását és 4 óra többletfelügyeletét a III.r. felperes a napi 8 óra jövedelemveszteséggel fedezett időtartamban végezte, ezért erre gondozási díj nem állapítható meg.

[421] A 2018. november 7-től 2021. május 31-ig terjedő időtartamban 936 napból 359 munkaszüneti napra a teljes elszámolható összeg (azaz a napi 8 óra gondozás 1.000,-Ft-os óradíjjal és napi 4 óra felügyelet 500,-Ft-os óradíjjal) összesen napi 10.000,-Ft számolható el. A 359 napra ez 3.590.000,-Ft gondozási költséget eredményez.

[422] A jövedelemveszteséggel fedezett további 577 munkanapra pedig a napi 8 órán felül (napi 4 óra gondozáson és 4 óra felügyeleten felül) további napi 4 óra gondozás vehető figyelembe, ami 1.000,-Ft/óra díjjal számolva napi 4000.Ft, azaz összesen 2.308.000,-Ft.

[423] A teljes 2018. november 7-től 2021. május 31-ig terjedő időszakra 5.898.000,-Ft számolható tehát el. Középarányos kamata 2020. február 23-tól esedékes.

[424] 2021. június 1. napjától a felperes által igényelt 2.128,-Ft gondozási díjat az ítéltábla 2.000,-Ft-ban, a felügyelet költségét az igényelt 1.064,-Ft helyett 1.000,-Ft-ban fogadta el.

[425] Ennek megfelelően 2021. június 1-től az egy teljes napra elszámolható költség gondozásra $8 \text{ óra} \times 2.000,-\text{Ft} / \text{óra} + \text{felügyeletre } 4 \text{ óra} \times 1.000,-\text{Ft} / \text{óra} = \text{napi } 20.000,-\text{Ft}$.

[426] 2021. június 1-től 2023. február 28-ig eltelt, összesen 638 napból 245 munkaszüneti napra a teljes napi elszámolható 20.000,-Ft-tal kalkulálva összesen 4.900.000,-Ft gondozási díj állapítható meg, míg a fennmaradó 393 napra 4 óra többletgondozás figyelembevételével napi 8.000,-Ft-tal számolva 3.144.000,-Ft számolható el, azaz a teljes

2021. június 1-től 2023. február 28-ig terjedő időszakra 8.044.000,-Ft számolható el. Középarányos kamata 2022. április 16-tól esedékes.

[427] Ekként gondozás-, felügyelet többletköltsége címén a teljes lejárt marasztalás tőkeösszege 16.780.000,- Ft.

[428] 2023. március 1-től járó többletgondozási járadék összegét a bíróság 383.333,-Ft-ban határozta meg azzal, hogy évi 140 munkaszüneti napra a teljes, azaz napi 20.000,-Ft-os többletgondozási, többletfelügyeleti díj számolható el, ami 2.800.000,-Ft-ot tesz ki, 225 nap tekintetében pedig napi 8.000,-Ft, azaz 1.800.000,-Ft kalkulálható.

[429] Ezek összegeként egy évre számított 4.600.000,-Ft 12-ed része, azaz 383.333,-Ft állapítható meg az alperes által fizetendő havi gondozási járadék összegeként.

[430] A pelenka többletköltség járadék címén az elsőfokú bíróság I.r. felperes részére a 2018. november 7. és 2019. szeptember 30. napja közötti időszakra vonatkozóan 215.000 forint összegű lejárt járadékot állapított meg azzal, hogy a 2019. október 1. napjától ezen a címen fizetendő járadék összege – az I.r. felperes által igényelt 20.000 forint helyett – az alperes által elismert havi 11.600 forint.

[431] Az I.r. felperes fellebbezése e körben arra irányult, hogy a bíróság 2019.október 1. napjától kezdődően a fizetendő járadék összegét havi 20.000.Ft-ban állapítsa meg. A korábbi időszakra ezen a címen megítélt kártérítést fellebbezésében nem támadta.

[432] A felperesek a fellebbezésükben helytállóan hivatkoznak arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdésében, valamint a Ptk. 6:522 § (1) és (2) bekezdés c) pontjában foglaltak megsértésével a bizonyítékok mérlegelése során nem vette figyelembe a felperesek által csatolt valamennyi okirati bizonyítékot, számlát.

[433] Az I.r. felperes ugyanis csatolta a 2021. augusztus 26-án kiállított rehabilitációs lapot, amely tartalmazta, hogy részére a korábbi megszűnt típus helyett a Magics Babysoft 5 nadrágpelenka használata javasolt. A 2021. november 18-án kelt ambuláns lap pedig rögzíti, hogy a szakorvosi javaslat a nagyobb, Magics Easysoft 6 pelenkára vonatkozik (87/F/7).

[434] Az I.r. felperes a 2021. október 13. napján kelt összefoglaló irat mellékleteként csatolt vásárlási számlát a Magics Easysoft Junior 5 pelenkára vonatkozóan, aminek darabára 49,53 forint. A 2021. december 14. napján kelt előkészítő irata mellékleteként pedig a Magics Easysoft 6 pelenkára vonatkozóan megközelítőleg 70 Ft/ db rendelési listaárat igazoló iratot csatolt (87/F/8).

[435] Ezen hivatkozott dokumentumok egyrészt alátámasztják, hogy a felperes a szakorvosi javaslat szerinti nadrágpelenkát használja, másrészt igazolják a használt típus 70 Ft/db rendelési árát.

[436] A bizonyítékok teljeskörű értékelésének elve és a teljes kártérítés elve értelmében a folyamatos pelenkahasználat során rendszeresen kapott számlák hiánya nem zárja ki, hogy egyéb bizonyítékok (ambuláns lapok és orvosszakértői vélemény, rendelés) igazolják azt, hogy az I.r. felperes magasabb árkategóriájú terméket használ.

[437] A fentiek mellett életszerű az is, hogy az I.r. felperes növekedésével nyilvánvalóan a nagyobb méretű, ezáltal a drágább pelenka használata indokolt. Ennek alapján az állapítható meg, hogy az I.r. felperes 2021. december 1-től - a szakorvosi javaslatnak megfelelően - a nagyobb méretű, 70 forintos darabárú pelenkát használja.

[438] Ebből következően 2021. december 1. napjától - a pelenka havi költségeként 12.600 forint (6 db/nap x 70 forint/db x 30 nap), amelyhez a törülköző, illetve a kenőcs 2.000 + 2.400 forintos költségét hozzászámítva - összesen havi 17.000 forint pelenka járadék számolható el.

[439] Az ítéltábla a lejárt járadék összegét 2019. október 1-től 2021. november 30-ig (26 hónapra havi 11.600 forinttal számítva) összesen 301.600 forintban állapította meg, amelynek középátlagos időponttól, 2020. november 1. napjától számított kamatainak megfizetésére kötelezte az alperest.

[440] A 2021. december 1. napjától 2023. február 28-ig lejárt járadék 255.000,- Ft. Ennek középátlagos kamata 2022. július 16-tól esedékes.

[441] 2023. március 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig előre fizetendő pelenka költség járadék összege 17.000 forint/hónap.

[442] Az elsőfokú bíróság a felperes 2016. október 21. napjától előterjesztett havi 20.000 forint összegű rezsitöbbletköltség igényét - az I.r. felperes állandó otthontartózkodása ellenére – elutasította, figyelemmel arra, hogy nem bizonyította, hogy a felperesek a káresemény hiányában milyen életmódot folytattak volna, illetve a jelen helyzethez képest megtakarítást érthettek volna-e el.

[443] A felperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ezen költségvetés tekintetében is megsértette a teljes kártérítés, illetve a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét. Figyelmén kívül hagyta az elsőfokú bíróság azon egységes bírói gyakorlatot, miszerint az átlagosnál több otthon töltött idő köztudomásúan többletenergia fogyasztással jár; az így felmerült rezsitöbbletköltség mértéke pedig pontosan nem állapítható meg, ezért az általános kártérítés alkalmazható.

[444] Az elsőfokú bíróság maga is arra az álláspontra helyezkedett, hogy részletes fogyasztási mennyiség és rezsiköltség változás kimutatás sem szolgált volna bizonyítékként a rezsitöbbletköltség megállapítására.

[445] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítatlanság miatt az I.r. felperes ezen költségigényét alappal utasította el.

[446] Helytállóan érvel az alperes azzal, hogy nem következik az I.r. felperes által megjelölt összegű járadék általános kártérítésként történő megítélhetősége abból, hogy az otthontartózkodás időtartamának növekedése rezsiköltség többlettel járhat.

[447] A huzamosabb otthontartózkodás magasabb rezsiköltsége köztudomású, az általános tapasztalaton alapul, a költségnövekedés mértéke azonban nyilvánvalóan nem tekinthető köztudomásúnak.

[448] A Ptk.6:531.§. szerinti általános kártérítés megállapítására csak abban az esetben van lehetőség, ha a károsodás bekövetkezte igazolt, a kár összege azonban – azösszegezés megállapítására szolgáló valamennyi lehetséges bizonyítás lefolytatását követően – sem határozható meg. Törekedni kell azonban a kár összege meghatározásához/mérlegeléséhez támpontot nyújtó, azt elősegítő adatok, bizonyítékok beszerzésére.

[449] Az általános kártérítés alkalmazása nem feltételezheti és nem eredményezheti a bizonyítás teljes mellőzését.

[450] A jelen esetben a felperesek – az alperes folyamatos vitatása ellenére – a kár/költségtöbblet összegének meghatározására semmiféle bizonyítást nem ajánlottak fel annak ellenére, hogy a háromtagú család baleset előtti és utáni rezsiszámlái különbözetéből viszonylagos pontossággal lehetett volna következtetni a rezsitöbbletköltség összegére, általános kártérítésként való megítélhetőségére.

[451] A bizonyítás teljes hiányában tehát egyrészt a Pp.279.§. (1) (3) bekezdésének sérelme fel sem merülhet, másrészt a költségigény elutasítása indokolt.

[452] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I.r. felperes által autósülés költsége címén érvényesített 175.824 forint, és 2018. március 17-től járó kamatai iránti igény is a bizonyítatlanságára tekintettel alaptalan.

[453] Alapvető közlekedésbiztonsági szabály, hogy minden 150 cm-nél alacsonyabb gyermek csak gyermekbiztonsági rendszerben rögzítve szállítható (Kresz 48. § (7) bekezdése).

[454] Ehhez viszonyítva a felperesek ugyan hivatkoztak rá, de nem bizonyították, hogy az I.r. felperes biztonságos szállításához kifejezetten speciális funkciókkal rendelkező autósülés beszerzése szükséges, és nem mutatták ki a speciális gyermekülés és az átlagos gyermekülés közötti funkció- és árkülönbséget sem.

[455] Az ítéltábla kitér arra, hogy alaptalanul hivatkoznak a felperesek fellebbezésükben a Pp. 237. § sérelmére abból az okból, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem terjed ki arra, hogy a felpereseknek a kereseti kérelmük

megalapozottságához autósülésre vonatkozó összehasonlító árajánlatokat kellett volna beszereznie.

[456] A kereset elutasításához ugyanis nem az összehasonlító adatok hiánya, hanem az a körülmény vezetett, hogy a felperesek – az alperesi vitatás ellenére - sem a megvásárolt gyermekülés I.r. felperes számára nélkülözhetetlen speciális funkcióit, sem ezen speciális funkciók felperes szállításában való szükségességét nem igazolták.

[457] A II.r. felperes gondozási díj jogcímén 2016. október 27. és 2017. március 15. között 138 napra – az alperes által már teljesített 134.400 forinton túl – további 453.600 forint és 2017.01.04. napjától járó késedelmi kamatainak megtérítésére tartott igényt.

[458] A peres felek között a gondozás időtartama nem volt vitatott, hanem annak napi időtartama, illetve az alkalmazható óradíj tekintetében merült fel vita.

[459] Az elsőfokú bíróság az alperes által is elfogadott 500 forintos óradíj, valamint napi 4 órás gondozás figyelembevételével a 138 napra összesen 276.000 forint gondozási díjat állapított meg, amelyből az alperes által már teljesített 134.400 forintot levonva további 141.600 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

[460] Az ítéltábla ismételten utal a – az I.r. felperes javára megállapított gondozási többletköltség tekintetében már hivatkozott - bírói gyakorlatra, miszerint a hozzátartozók segítségnyújtása és ezáltal a többletköltség konkrét felmerülésének, vagy külső szolgáltató igénybevétele igazolásának hiánya sem eredményezheti a károkozó kártérítési kötelezettség alóli mentesülését. Az igény megalapozottságához elegendő a gondozási igény szükségességének és a tényleges elvégzésének bizonyítása.

[461] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdéseinek, illetve a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdés c) pontjában foglaltak sérelmével a gondozási díj összegének meghatározása során figyelmen kívül hagyta az orvosszakértői vélemény - gondozás indokoltságát, 4 órás időtartamát igazoló – megállapításait (ad. 9. válasz), valamint tanúnak a gondozás tényleges elvégzését, megtörténtét, óradíját alátámasztó tanúvallomását.

[462] Az óradíjak meghatározása tekintetében a Bt1 árlistái (F/34.) kiindulási alapként alkalmazhatók (Győri Ítéltábla Pf.III.20.078/2021/13/I.). A Bt1 2016. évi árlistája szerint a 30 napra igényelt 4 órás gondozás havi összege 132.000 forint, amely alapján 1.100 Ft/óra díj állapítható meg. Ebből kiindulva az ítéltábla az 1.000.-Ft/óra óradíjat elfogadta, mivel ezen összeg a Bt1 által alkalmazott óradíjaktól nem tér el lényegesen, illetve az I.r. felperes gondozási díja tekintetében az alperes a 800.-Ft/óra díjat nem vitatta.

[463] Ennek alapján az ítéltábla 138 napra napi 4 órával és 1.000.-Ft/óra gondozási óradíjjal számolva összesen 552.000 forint gondozási költséget állapított meg. Ebből a már kifizetett 134.400 forint levonásával a fennmaradó 417.600 forint és annak 2017. január 4. napjától járó törvényes késedelmi kamatainak megfizetésére kötelezte az alperest.

[464] A II.r. felperes a gyógytorna kezelése költsége jogcímén 2016. november és 2017. szeptember közötti időszakra vonatkozóan – tételesen megjelölve keresetlevelében a kezelések számát és alkalmankénti költségét – 528.000.- forint és kamatai megfizetésére tartott igényt.

[465] Az elsőfokú bíróság okirati bizonyítékok, számlák hiányában a gyógytornák tényleges igénybevételét nem látta igazoltnak. Utalt arra, hogy a II.r. felperesnek elsődlegesen a társadalombiztosítás útján kellett volna a gyógytorna kezelésekre járnia, ezért a kereseti kérelmet elutasította.

[466] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét és a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdésébe írt teljes kártérítés elvét sértve a szakvélemény megállapításait, illetve a tanúvallomásokat figyelmen kívül hagyta. A számlák hiánya a gyógytorna költség érvényesítését nem zárja ki.

[467] Az orvosszakértői vélemény egyértelműen igazolja a gyógytorna igénybevételének indokoltságát, illetve a szükséges gyakoriságot is (ad. 14. válasz 88.o., és kiegészítő szakvélemény), valamint a gyógytornász óradíjak tekintetében is tartalmaz megállapítást (ad 5.válasz). Az átlagos óradíjakat 5.000 Ft/óránban jelöli meg, ami alátámasztja a II.r. felperes által felszámított óradíjakat. A gyógytorna tényleges igénybevétele a II.r. felperesnek az egészsége visszanyerése szempontjából alapvető érdeke volt. Ezt erősíti meg tanú2 tanúvallomása is.

[468] A II.r. felperestől azonban elvárható lett volna, hogy a társadalombiztosítás által biztosított gyógytorna lehetőségeket is igénybe vegye.

[469] Erre tekintettel az ítéltábla a II.r. felperes által felszámított gyógytorna kezelések felének elszámolását ítélte indokoltnak, így ennek alapján a felperesi költségigény a fele mértékéig, azaz 264.000 forint erejéig megalapozott. Az ítéltábla 264.000 forint összeg és annak 2017. április 16-tól járó kamatai II.r. felperes részére történő megfizetésére kötelezte az alperest.

[470] Alaptalanul hivatkozik a II.r. felperes az Eb.tv. 68/A. § (1) bekezdése alapján arra, hogy az alperesnek a társadalombiztosítás által nyújtott szolgáltatás költségeire vonatkozóan megtérítési kötelezettsége áll fenn, tehát a II.r. felperes nem sértette meg a kárenyhítési kötelezettségét azzal, hogy nem a társadalombiztosítást, hanem magánszolgáltatást vett igénybe a gyógytorna kezelések tekintetében.

[471] Az ítéltábla kitér arra, hogy az alperes társadalombiztosítás felé fennálló helytállási kötelezettsége – a II.r. felperes ezirányú hivatkozásával szemben – a jelen perben relevanciával nem bír, és nem mentesíti a II.r. felperest az alperessel szemben fennálló kárenyhítési kötelezettsége alapján az alól, hogy a kár egyéb forrásból való megtérülése esetén azt az alperessel szemben ne érvényesítse.

[472] A II.r. felperes jövedelemkiesés jogcímén 2016. október 21. és 2017. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozóan 1.921.326,- Ft kártérítés és 2017 március 27-től járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[473] Az elsőfokú bíróság tévesen utasította el ezen kárigényt a II.r. felperes – a gyermeke féléves korától való - munkába állási szándékának hiányára hivatkozással.

[474] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, valamint a tanúk vallomását a Pp. 279. § (1) bekezdésének sérelmével nem megfelelően értékelte.

[475] A II.r. felperes gyermeke születését követő munkába állási szándékát tanú2 tanúvallomása, valamint a II-III.r. felperesek tényelődása és a munkáltató nyilatkozata (1/F/15. szám) is alátámasztja. A csatolt (1/F/16.) számú munkáltatói igazolás pedig igazolja, hogy a II.r. felperesnek lehetősége volt arra, hogy 2016. októberétől ismételtén munkába álljon, ezt munkaköre is lehetővé tette.

[476] Ezen igény elutasításának nem lehet indoka az sem, hogy a II.r. felperes előzetesen bölcsődei ellátásról nem gondoskodott. A tervezett munkába állás időpontjáig ugyanis a városi környezetben a gyermek felügyeletének biztosítására számos lehetőség rendelkezésre áll (bölcsődei elhelyezés, szülők kötetlen munkarendje, babysitter, stb.).

[477] A rendelkezésre álló 2019. július 5-én kelt „Igazolás a keresetveszteség rendezéséhez” adatai alapján a keresetveszteség felperes által kalkulált összege nem haladja meg az irányadó 1/2006. (V.22.) PK véleményben írt számítási mód alkalmazásával meghatározható mértéket.

[478] A fentiek alapján az ítéltábla 1.921.326,- Ft kártérítés és ennek 2017 március 27-től járó kamatai megfizetésére kötelezte az alperest.

[479] A háztartási kisegítő költsége címén a II.r. felperes 2016. november 1. napjától kezdődően 2019. szeptember 30. napjáig lejárt járadékként 3.193.750 forintra és ennek 2018. április 16-tól járó kamataira, valamint 2019. október 1. napjától kezdődően havi 91.250 forint járadékra tartott igényt.

[480] Az elsőfokú bíróság ezen kártérítési igényt arra hivatkozással utasította el, hogy a III.r. felperes munkaviszonyból származó kereső tevékenységet nem folytat, otthon tartózkodik, így az I.r. felperes gondozása és felügyelete mellett a háztartási munkák az elvégzésükhöz szükséges megfelelő időbeosztással, illetve alkalmoszerű családi segítséggel is elvégezhetők, továbbá a III.r. felperes számára az I.r. felperes ellátására megítélt járadék a háztartás rendben tartására is fedezetet nyújt.

[481] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény megállapításait, illetve tanú2 tanúvallomását figyelmen kívül hagyva a Pp.279.§. (1) bekezdése sérelmével utasította el a II.r. felperes ezen igényét.

[482] A háztartási kisegítés költségtétel és a III.r. felperes jövedelempótló járadék igényének párhuzamossága körében az ítéltábla utal az ezen ítéletben a gyermekfelügyelet költségtételnél kifejtettekre. Az ítéltábla utal arra, hogy a III.r. felperes munkaviszonyának megszűntetéséből eredően felszabaduló többletidő teljes egészében az I.r. felperes ápolására fordítódik, ezért ez a háztartási többletmunka elszámolása során figyelembe már nem vehető.

[483] Az ítéltábla ismételten kiemeli, hogy a károkozó/biztosító nem mentesíthető a kártérítési kötelezettség alól arra tekintettel, hogy valamely hozzátartozó a háztartási többletmunkát ereje megfeszítésével a károsult javára ingyenesen elvégzi. A háztartási kisegítés indokoltságát egyrészt az I.r. felperes állapotából eredő háztartási többletmunka (többletmosás, takarítás), másrészt a II.r. felperes maradandó egészségkárosodásából eredő nehezítettség együttesen indokolja.

[484] A beszerzett orvosszakértői vélemény egyértelműen alátámasztotta, hogy 2017. március közepéig a II.r. felperes csak segédeszközzel volt járóképes, önmaga ellátásában is segísége szorult, így háztartási tevékenységet nem tudott végezni, ezt követően is csak könnyű fizikai munkák elvégzésére alkalmas, ezért a háztartási kisegítés igénybevétele indokolt.

[485] Ezzel egybehangzóan nyilatkozott tanú2, illetve tanú1 is abban a tekintetben, hogy a házimunka végzésére a II.r. felperes nem volt alkalmas, kisegítésre szorultak.

[486] Alappal hivatkozik azonban az alperes arra, hogy a mindössze 56 m²-es alapterületű lakásban felmerülő háztartási munkák napi 3 órát nem vesznek igénybe. A háztartási munkát a balesetet megelőzően nemcsak a II.r. felperes, hanem a II-III.r. felperesek közösen végezték.

[487] Figyelemmel arra, hogy a II.r. felperes a külső segítség igénybevételének időtartamát, óradíját, gyakoriságát számlával nem igazolta, így az ítéltábla az orvosszakértői vélemény, valamint a tanúvallomások alapján mérlegelte a háztartási kisegítés szükséges mértékét. Az ítéltábla napi 2 órában határozta meg azt a többletmunkát, amely a II.r. felperes munkaképtelensége miatt 2016. november 1-től 2017. február 28. napjáig felmerült, ezt követően napi 1 óra háztartási kisegítést ítélt indokoltnak figyelemmel arra, hogy II.r. felperes csak könnyű fizikai munka elvégzésére képes.

[488] Az ítéltábla álláspontja szerint a háztartási kisegítés 1.000.- forintos óradíja eltúlzottnak nem tekinthető, a háztartási kisegítés költség összegének kalkulálása során alkalmazható.

[489] A fentiek alapján a háztartási kisegítés költsége címén 2016. november 1-től 2017. február 28-ig terjedő időre napi 2 órával 1.000 forintos óradíjjal számolva 120 nap figyelembevételével 240.000 forint lejárt járadék állapítható meg. Középarányos késedelmi kamata 2017. január 1-től esedékes.

[490] 2017. március 1. napjától 2023. február 28-ig terjedő időre 6 év időtartamra napi 1 óra, 1.000 forintos óradíj figyelembevételével évi 365.000 forint számolható el, amely 6 évre 2.190.000 forintot tesz ki. Középarányos késedelmi kamata 2020. március 1-től esedékes.

[491] A fentiekre tekintettel az ítéltábla a háztartási kisegítés lejárt járadékaként 2.430.000.-Ft és ennek – fenti részösszegei után járó - kamatai, valamint 2023. március 1-től havi 30.000 forint háztartási kisegítő járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

[492] A II.r. felperesnek a 2017. október 1. napjától előterjesztett havi 4.000 forintos - uszoda igénybevételével kapcsolatos - rehabilitációs többletköltség iránti igényét az elsőfokú bíróság bizonyítottság hiányában utasította el.

[493] A felperes fellebbezésében a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdés c) pontjára, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdésébe foglaltakra, valamint a Kúria Pfv.21.975/2016/5. számú határozatára hivatkozással hangsúlyozta, hogy a tételes számlák csatolásának hiánya nem vezethet ezen igény elutasításához figyelemmel arra, hogy a kiegészítő orvosszakértői vélemény egyértelműen megállapította, hogy az egészségügyi ellátás által támogatott víz alatti gyógytorna kezelésen kívül is javasolható a rendszeres úszás a II.r. felperes számára.

[494] Az ítéltábla az orvosszakértői vélemény (ad. 21. válasz) alapján abból indult ki, hogy az úszás, víz alatti gyógytorna a II.r. felperes számára javallott, azonban annak igénybevételére a társadalombiztosítás által támogatott formában is van lehetőség.

[495] Az ezt meghaladó mértékű rendszeres, kezelésszerű gyógytorna, úszás igénybevétele azonban nem nyert igazolást. A II.r. felperes - az alperes folyamatos vitatása ellenére is - a teljes 2017. október 1-től terjedő időszakra csupán egyetlen uszodai számlát csatolt, a rendszeresen, életvitelszerűen igénybe vett víz alatti gyógytorna, úszás tekintetében, annak körülményeire, gyakoriságára a II.r. felperes konkrét tényállást nem adott elő, a csatolt számlán kívül bizonyítást nem ajánlott fel.

[496] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság a II.r. felperes ezen kárigényét bizonyítatlanság miatt megalapozottan utasította el.

[497] Az alperes a II.r. felperes javára megítélt gyógycipő, illetve lejárt gyógyszerköltség és járadékigény csökkentését a II.r. felperesi közrehatásra tekintettel kérte leszállítani.

[498] A II.r. felperes tekintetében károsulti közrehatás a már kifejtettek szerint nem állapítható meg, erre tekintettel - a II.r. felperesre kedvezőbb 20 % - 80 %-os - kármegosztás nem alkalmazható.

[499] Az elsőfokú bíróság a III.r. felperes jövedelemkiesés címén előterjesztett kereseti kérelmét a 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. közötti időszakra vonatkozóan

4.376.421,-Ft-ban állapította meg azzal, hogy a III.r. felperes 2022. március 1. napjától havi 43.044,-Ft összegű jövedelempótló járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

[500] A III.r. felperes a fellebbezésében az ezen a címen megítélt összeget 2.197.159,-Ft-tal felemelni kérte, azaz 6.573.580,-Ft-ra tartott igényt a 2022. március 1. napjától járó jövedelempótló járadék összegének érintetlenül hagyásával.

[501] Az elsőfokú bíróság – az alperes számszaki levezetése alapján (111. irat) - abból indult ki, hogy a III.r. felperes jövedelemkiesése számításának alapja a Ptk. 6:528. § (3) bekezdése szerint a balesetet megelőzően elért egy éves jövedelem. Ennek alapján a balesetet megelőző egy évben elért bruttó összjövedelme 3.760.957,-Ft volt, így a havi átlagjövedelme bruttó 313.413,-Ft-ot, azaz nettó 208.420,-Ft-ot tett ki. Ennek alapján a 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. között összesen nettó 5.009.121,-Ft jövedelemveszteség állapítható meg.

[502] Az összes jövedelemveszteség nettó összegéből az elsőfokú bíróság levonta az emelt összegű családi pótlék 23.300,-Ft-os és az alap családi pótlék 12.200,-Ft-os összege közti havi 11.100,-Ft különbözetet, amely a jövedelemveszteséggel érintett 2017. szeptember 1. és 2022. május 31. közti időszakra vonatkozóan 57 hónapra számítva összesen 632.700,-Ft-ban állapítható meg. Ennek különbözeteként határozta meg a jövedelemveszteség 4.376.421,-Ft-os összegét.

[503] A jövedelemveszteség alperes általi, valamint a III.r. felperes általi számítási módszere között a különbséget a bázisjövedelem kiszámításának különbözősége, továbbá az emelt szintű és az alapösszegű családi pótlék különbözetének levonása, továbbá a nettó, illetve a bruttó összeg alapján történő számítási mód különbsége eredményezte.

[504] Az ítéltábla a bázisjövedelem számítása tekintetében a III.r. felperes álláspontját fogadta el (108.irat).

[505] A baleset ugyan 2016. augusztusában következett be, azonban ebből kifolyólag a III.r. felperes munkaviszonya - az I.r. felperes ápolása céljából - 2017. szeptember 1-től szűnt meg, így a jövedelemkiesés is 2017. szeptember 1-jétől következett be, tehát a bázisjövedelem számításánál is a 2017. szeptember 1. napját megelőző 12 hónapot kell figyelembe venni.

[506] Ebből kiindulva a III.r. felperes havi bruttó munkabére 305.708,-Ft, a havi bruttó megbízási díj összege 17.500,-Ft, ezek összegeként a bruttó havi jövedelem 323.288,-Ft, amelynek járulékmentes bruttó összege 263.480,-Ft, nettó összege 214.987,-Ft. A járulékmentes bruttó jövedelem a személyi jövedelemadót tartalmazza, azonban az egyéb járulékokat nem.

[507] A törvényszék ítéletének [113] bekezdésében kifejtettekkel szemben a károsodást (azaz a jövedelemkiesés keletkezését) megelőző egy évben elért, és a jövedelem veszteség számításának alapjául szolgáló járulékmentes havi bruttó jövedelem tehát 263.480,-Ft. Az ítéltábla kitér arra, hogy ezen járulékmentes bruttó összegekkel történt számítási mód felel meg az 1/2006. (V.22.) PK véleményben írt számítási módnak.

[508] Az elsőfokú bíróság által 108. szám előkészítő iratának mellékleteként csatolt táblázatból kiolvashatóan a III.r. felperesnek folyósított GYES, GYED, illetve ápolási díjak levonandó összegét a törvényszék helytállóan vette figyelembe.

[509] Ennek alapján a 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. közti időszakra összesen 6.573.580,-Ft jövedelemveszteség állapítható meg.

[510] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az 5/2003. (II.19.) EFCSM rendeletben foglaltak szerint az I.r. felperes magasabb összegű családi pótlékra is jogosult. Mivel a magasabb összegű családi pótlékra jogosultság kifejezetten a baleset következménye, így az alapösszegű és a magasabb összegű családi pótlék közötti különbszet figyelembevétele a Ptk. 6:522. § (3) bekezdése alapján indokolt.

[511] A PK. 47. számú állásfoglalásra a felperések alaptalanul hivatkoznak, az ugyanis a családi pótléknak a baleseti járadékra jogosult gyermek tekintetében történő figyelembevételét zárja ki. Jelen esetben azonban a felperések nem a gyermek, hanem a III.r. felperes javára terjesztettek elő jövedelempótló járadék igényt.

[512] Az emelt szintű és az alapösszegű családi pótlék 11.100,-Ft-os különbszetének bruttóított járadékmentes összege havi 13.603,-Ft, amely a 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. közti időszakra, 54 hónapra vonatkozóan összesen 734.562,-Ft-ot tesz ki.

[513] A III.r. felperes 2017. szeptember 1. és 2022. február 28. közti időszakra érvényesített igénye a 6.523.580,-Ft jövedelemveszteségből - a családi pótlékok különbszetéből eredő - 734.562,-Ft-os megtérülés levonásával számított 5.839.018,-Ft erejéig alapos.

[514] A 2022. március 1-től 2023. február 28-ig lejárt további igény – a fellebbezésekkel nem érintett 43.044,- Ft/hó összegre figyelemmel - 516.528,- Ft.

[515] Mindösszesen tehát 6.355.546,- Ft lejárt járadék és ennek középátlagos időponttól, azaz 2020. június 1-től számított késedelmi kamata, valamint 2023. március 1. napjától járó 43.044,-Ft / hó összegű jövedelempótló járadék megfizetésére köteles az alperes a III.r. felperes javára.

[516] Az alperes fizetési kötelezettsége a felperések javára tehát az alábbiak szerint alakul.

[517] Köteles megfizetni az I.r. felperesnek 28 millió Ft, a II.r. felperesnek 8 millió Ft, míg a III.r. felperesnek 5 millió Ft sérelemdíjat.

[518] Kártérítésként köteles megfizetni az I.r. felperesnek összesen 25.600.714 Ft lejárt követelést, és annak egyes részösszegei után a rendelkező részben meghatározott

esedékességtől számított késedelmi kamatát, továbbá havi 524.433 Ft járadékot (gyógytorna 4.366.000 Ft és havi 60.000 Ft járadék, látás fejlesztés 2.976.000 Ft és havi 56.000 Ft járadék, gondozás és felügyelet többletköltsége 16.780.000 Ft és havi 383.333 Ft járadék, a fellebbezéssel nem érintett gyógyszerköltség 2023. február 28-ig terjedő időre meghatározott lejárt összege 166.500 Ft és 3700 Ft havi járadék, pelenka-többletköltség 771.600 Ft és 17.000 Ft havi járadék, fellebbezéssel nem érintett közlekedési többletköltség 2023. február 28-ig terjedő időre meghatározott lejárt összege 540.614 Ft és havi 4400 Ft járadék).

[519] Kártérítésként köteles megfizetni a II.r. felperesnek összesen 5.841.861 Ft lejárt követelést, és annak egyes részösszegei után a rendelkező részben meghatározott esedékességtől számított késedelmi kamatát, továbbá a havi 41.419 Ft járadékot (gondozási díj 417.600 Ft, gyógytorna 264.000 Ft, jövedelemkiesés 1.921.326 Ft, a felperesi fellebbezéssel nem érintett gyógycipő 66.700 Ft, a felperesi fellebbezéssel nem érintett gyógyszerköltség 2023. február 28-ig terjedő időre meghatározott lejárt összege 742.235 Ft és a havi 11.419 Ft járadék, háztartási kisegítő 2.430.000 forint és havi 30.000 Ft járadék).

[520] Kártérítésként köteles megfizetni a III.r. felperes javára összesen 6.408.035 Ft lejárt követelést és annak egyes részösszegei után a rendelkező részben meghatározott esedékességtől számított késedelmi kamatát, továbbá a havi 43.044 Ft járadékot (jövedelemvesztesség 6.355.546 Ft és havi 43.044 Ft járadék, továbbá a fellebbezéssel nem érintett Település3i lakás rezsi költsége 52.489 Ft lejárt követelés).

[521] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben, a rendelkező részben foglaltak szerint a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[522] Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti részbeni megváltoztatása folytán megváltozott pernyertességi-pervesztességi arány szükségessé tette az elsőfokú perköltség viselésére irányuló ítéleti rendelkezések alábbiak szerinti megváltoztatását.

[523] Az I.r. felperes 80%-os mértékben, a II.r. felperes 63%-os mértékben, míg a III.r. felperes 93%-os arányban minősül pernyertesnek. Erre figyelemmel a felperesek kereseti kérelmének egymáshoz viszonyított aránya szerint megosztott elsőfokú eljárási illeték viselésére a felek az alábbiak szerint kötelesek.

[524] Az I.r. felperes költségmentességére figyelemmel 200.000 Ft elsőfokú eljárási illetéket az állam visel, a II.r. felperes 130.000, a III.r. felperes 10.000, míg az alperes 1.160.000 forint illeték megfizetésére köteles az államnak a rendelkező részben foglalt foglaltak szerint.

[525] Az összesen 610.331 Ft Állam által előlegezett szakértői díjból 40.700 Ft-ot az I.r. felperes személyes költségmentességére figyelemmel az állam visel, míg a II.r. felperes 75.300 Ft, a III.r. felperes 14.331 Ft, az alperes pedig 480.000 Ft. Állam által előlegezett szakértői köteles megfizetni.

[526] Az alperes a 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján az I.r. felperes javára 1.690.000 Ft, a II.r. felperes javára 305.000 Ft, míg a III.r. felperes javára 571.500 Ft – az áfát is magában foglaló – ügyvédi munkadíj megfizetésére köteles.

[527] Az I.r. felperes fellebbezése 66 %-os, a II.r. felperes fellebbezése 50%-os, míg a III.r. felperes fellebbezése 82 %-os arányban minősül eredményesnek. Erre figyelemmel a felperesek fellebbezési kérelmének egymáshoz viszonyított aránya szerint megosztott fellebbezési eljárási illeték viselésére a felek az alábbiak szerint kötelesek.

[528] Az I. r. felperes személyes költségmentességére tekintettel 566.000 Ft fellebbezési illetéket az állam visel, a II.r. felperes 312.500 forint, a III.r. felperes 31.500 Ft, míg az alperes 1.590.000 forint fellebbezési eljárási illeték állam javára való megfizetésére köteles.

[529] A felperesek fellebbezése tekintetében az alperes a 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az I.r. felperes javára 213.000 Ft, a III.r. felperes javára pedig 81.000 Ft – az áfát is magában foglaló – ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére köteles. A II.r. felperes fellebbezése tekintetében a felek maguk kötelesek viselni a fentieket meghaladó költségeiket.

[530] Az alperes csatlakozó fellebbezése teljes egészében eredménytelennek bizonyult. A feljegyzett 71.500 Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket az alperes köteles megfizetni az államnak.

[531] Köteles megfizetni az alperes a 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az I.r. felperesnek 53.000 Ft, a II.r. felperesnek pedig 4000 Ft – áfát is magában foglaló – ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

[532] A fentiekre tekintettel a felperesi fellebbezés és az alperesi csatlakozó fellebbezés együttes keretei között az alperes az I.r. felperesnek összesen 266.000 Ft, a II.r. felperesnek 4000 Ft, míg a III.r. felperesnek 81.000 Ft másodfokú perköltség megfizetésére köteles.

[533] A felek a fentieket meghaladóan maguk kötelesek viselni az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket.

Győr, 2023. február 24.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Mészáros Zsolt

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró